

Slovenski VESTNIK

LETNIK XXXV

CELOVEC, PETEK, 29. AVGUST 1980

ŠTEV. 35 (1983)

Poštni urad 9020 Celovec
Verlagspostamt 9020 Klagenfurt
Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort Klagenfurt
Posamezni izvod 3 šilinge
mesečna naročnina 12 šilingov
celoletna naročnina 120 šilingov
P. b. b.

OKTOBRSKI TABOR 1980:

„Nimamo nobenega vzroka za praznovanje!“

Pripravljalni odbor za Oktobrski Tabor je spodaj ponatisnjeno izjavo razposlal tisku, da bi na ta način obrazložil svoje cilje, prav tako pa sporočil javnosti napredke pri pripravljanju letošnjih prireditev:

Dvojezično v osmo desetletje Zoper protimanjšinski pakt treh strank Za nov oktober

Pod temi gesli se hoče dvojezična prireditev Oktobrski Tabor-Oktoberska Arena postaviti zoper protimanjšinske vsebine, ki jih na Koroškem razširjajo ob 10. oktobru in okoli njega.

10. oktober — obletnica plebiscita 1920 — na Koroškem ni samo posamičen dogodek, temveč je vsakoletna kristalizacijska točka protislovenskega koroškega nemškonalizma. Celotna zgodovina proslav ob 10. oktobru to potrjuje in sama ta zgodovina bi bila zadoščen vzrok, da bi rekli: „Nimamo nobenega vzroka za praznovanje!“ — tudi če izvezamo dejstvo, da dogodek sam, plebiscit leta 1920, ne daje povoda za praznovanje, razen morda zabubanim nemškonalizmom in notoričnim nasprotnikom manjšine, ki hočejo ovekovati svojo „zmago v nemški noči“ (kot značilno imenujejo tudi plebiscit) tudi še danes, 60 let navrh.

Zato si je Oktobrski Tabor-Oktoberska Arena postavil za cilj, da razvija in prakticira alternative, in sicer ne alternativne oblike desetoktobrskih proslav, temveč alternative 10. oktobru kot dnevu protimanjšinske gonje in kulminacijske točke protimanjšinske politike na Koroškem. To so hkrati alternative in koncepti za bodočo Koroško, kjer lahko oba naroda živi-

ta enakopravno drug poleg drugega in drug z drugim.

Na konceptualni ravni pri tem proti enodimenzionalno nacionalnemu mišljenju nemškega nacionalizma s svojim okrnelim in provincialnim odklanjanjem vsega drugačnega in drugojezičnega postavljamo načelo dvojezičnosti — pač izhajajoč iz dejstva, da na Koroškem živita dva naroda, ki govorita dva jezika.

Oktobrski Tabor-Oktoberska Arena skuša uresničevati ta koncept praktično — predvsem na kulturni in kulturnopolitični ravni. Korakujemo na Starem in Novem trgu skuša postaviti nasproti odprte, nekrčevite in dvojezične kulturne prireditve in tako poskuša spodkopavati razširjeno protimanjšinsko mržnjo na Koroškem.

Če bodo torej letos uradna mesta prirejala pompozne pohode z nošami, ki se po strukturi in vsebini ne bodo bistveno razlikovali od zloglasnih pohodov v letih 1960 in 1970, pa bo Oktobrski Tabor-Oktoberska Arena — s podporo obeh slovenskih osrednjih organizacij — organiziral vrsto prireditev, na katerih

bo nastopal širok spekter znanih in manj znanih umetnikov iz Avstrije in sosednega inozemstva.

Od sredine septembra bo pod skupnim naslovom Oktobrski Tabor-Oktoberska Arena na dvojezičnem ozemlju prišlo do nastopov kantavtorjev, literarnih branj, kabareta, pevskih nastopov in predavanj, kjer bodo med drugim sodelovali Sigi Maron, Heli Deinböck, Bernhard C. Bünker, Klub slovenskih študentov na Dunaju, Peter Turrini, slovenski pisatelj s Koroške in nastopajoči iz Slovenije.

Za glavno prireditev, ki bo 11. oktobra 1980 (popoldne in zvečer) na sejmišču v Celovcu v Hali 3, je že bilo mogoče pridobiti Andreja Hellerja, in znanega „panonskega“ violinista Tonija Strickerja, Petra Turrinija, skupini „Schmeterlinge“ in „Auflauf“ in druge. Pogovori še tečejo s Helmutom Qualtingerjem, Georgom Danzerjem in Eriko Pluhar, poleg tega bodo nastopile manjšinske skupine iz Avstrije — seveda tudi slovenske — in pesniki. Dokončni spored bo objavljen pravočasno.

Na glavni prireditvi sami bo poskrbljeno za otroško varstvo, informacije žejni pa se bodo lahko poslužili pri knjižnih in informacijskih mizah.

Medtem pa že teče podpisna akcija, ki hoče nagovoriti predvsem bolj prominentne Avstrijce in pridobiti njihovo podporo za pravice manjšin in za cilje Oktobrskega tabora.

Poleg tega je v tisku brošura, ki bo predstavljena tisku septembra in bo vsebovala dokumente Oktobrskega tabora vključno z njegovim konceptom pod naslovom „Dvojezično v osmo desetletje.“

Varnostni svet OZN obsodil Izrael

Sklep izraelskega „kneseta“, da proglasi Jeruzalem „za eno, večno in nedeljivo prestolnico Izraela“ je v mednarodni javnosti, zlasti pa v deželah Bližnjega Vzhoda povzročila ogorčenje in val ostrih protestov. Dejanje Izraela pa je tudi v svetovni javnosti naletelo na odpor in obsodbo.

S tem izraelskim korakom, se je bavit tudi varnostni svet Organizacije združenih narodov, ki je na svoji tozadevni seji aneksijsko politiko Izraela odločno obsodil kot pobudo, ki krši mednarodno pravo in odbija vse sklepe OZN ter predstavlja resno in nevarno oviro na poti splošnega, pravičnega in trajnega miru na Bližnjem vzhodu. Izraelski zakon o aneksiji je torej ničen in neveljaven ter ga mora Izrael čimprej prekinati.

Varnostni svet OZN je že pred svojo obsodbo zahteval da Izrael ustavi priključitvene načrte do Jeruzalema. Podobno zahtevo so mesec dni kasneje izrekli na izrednem zasedanju generalne skupščine OZN. Kljub temu pa je izraelski parlament odobril zakon o priključitvi zasedenega dela Jeruzalema in proglasitvi celotnega mesta za glavno mesto Izraela. Konferenca islamskih držav je po tem sklepu takoj zahtevala zasedanje varnostnega sveta.

Islamske države so pripravile osnutek resolucije,

ki je zahtevala sankcije proti Izraelu, a so jo umaknili zaradi nasprotovanja ZDA in zahodnoevropskih držav ter nekaterih drugih članov varnostnega sveta. Skoraj gotov ameriški veto bi praktično onemogočil kakršnokoli mednarodno obsodbo Izraela, zato je prevladal realizem dosedanjega besedila, ki predstavlja plod sporazuma med islamskimi in zahodnoevropskimi državami.

Kot znano, so se ZDA glasovanja vzdržale. Ameriški korak je obrazložil zunanji minister Muskie in ob tem izjavil, da je resolucija „pomankljiva“, ker ne omenja resolucije OZN 242 in ne nasilja, katere žrtev je večkrat tudi Izrael. Ameriško vzdrževanje glasovanja so v Tel Avivu sprejeli kot „izdajo“ in „napako“ ameriške politike. Samo resolucijo pa so ocenili kot „krivično, enostransko in nov dokaz, da je OZN postala orodje v rokah sovražnikov Izraela.“

Kljub temu obsodba Izraela v varnostnem svetu za to državo ni prijetna, saj so posledice tega sklepa že vidne, ker se večina držav že odloča, da svojih poslaništev ne bo premestila v Jeruzalem, tiste pa, ki so le-te imele tam, jih že premeščajo v Tel Aviv. Prva je svoje poslaništvo umaknila Nizozemska, njej bodo sledile še Venezuela, Urugvaj in Ekvador, baje bo tak sklep sprejel tudi Čile.

Avstrijo pretresajo škandali in korupcije

Zaradi škandala, ki je nastal okoli gradnje splošne bolnice na Dunaju, je moral celo avstrijski parlament prekiniti svoje letne počitnice, ker je zadeva čedalje hujša, tako, da se je s tem problemom moral baviti tudi parlament. Čeprav pri celotni stvari gre za afero podkupovanja, ki po zadnjih raziskavah beleži astronomsko visoke vsote, je stvar tudi politično čedalje bolj aktualna, ker nazadnje gre za družbena sredstva, ki romajo v čisto druge kanale kot to predvideva zakonodaja.

S tem v zvezi so se v preiskovalnem priporu znašle osebnosti, ki zavzemajo visoke politične in upravne položaje, zlasti v forumih dunajske mestne uprave. Škandal pa je povzročil tudi hude medstrankarske razprtije in očitki krivde posebno padajo na vladujočo stranko, zlasti še na finančnega ministra Androscha, ker bi po mnenju opozicije moral preprečiti pojave korupcije in da prav on, pa tudi dunajski župan Gratz v tej zadevi nosita glavno odgovornost. Opozicija je celo zahtevala odstop finančnega ministra, kar za vladujočo stranko vsekakor ni prijetno, čeprav le-ta s svojo absolutno večino zavira tako odločitve parlamenta. Kljub temu se pozicija Androscha močno maje, ker je tudi v vrstah svoje stranke zaradi njegovih osebnih stremeljenj po zbiranju osebnega kapitala in tudi zaradi izkoriščanja družbenih sredstev v zasebne namene. Seveda pa je Androsch tudi tarča napadov zaradi tega, ker bi ÖVP na vsak način rada spodkopala močno pozicijo SPÖ, ker se pač tudi sama še vedno ni opomogla od svoje notranje krize.

Vendar frontalni napadi opozicije na vladujočo stranko niso tako uspešni kot je to kazalo na začetku. Na vodilnih mestih, posebno v industriji pač sedijo tudi pripadniki ÖVP, ki očitno niso tako „nedolžni“ kot se je pokazalo pri zadnji aretaciji predsednika združenja industrijalcev v Avstriji Fritza Mayerja. Prav tako močno bledijo očitki predsednika preiskovalnega odbora in predsednika avstrijske FPÖ Stegerja, ki obe veliki stranki dolži, da nelegalno sprejemata sredstva javnih fondov, ker prav te zadeve tudi pri njegovi stranki niso tako čiste kot se dela. Vsekakor je zadeva hudo zapletena in se bo vlekla v nedogled, najbrž tako dolgo, da bo povsem zbledela, ljudstvo pa opeharjeno za milijarde šilingov, ki jih dajejo potom velikih davkov, ki so čedalje večji in tudi cene rastejo iz dneva v dan.

To so res velike stvari, tu gre za nepregledne milijarde šilingov, ki gredo v žepe zasebnikov in kapitalističnih močtev. In če vse to primerjamo z dotiranjem manjšin, katerim je namenjenih bore malo sredstev, je zadeva tembolj žalostna, če vemo, da se v teh zadevah tako branijo zadostiti oziroma izpolniti obveze, zapisane v členu sedem državne pogodbe. Za podporo manjšin pač očitno ni sredstev in ne volje, medtem ko pri dejanskem bankrotu države politiki mirno, skoraj brezbrizno gledajo razvoj, ki ni samo kriminalen, ampak tudi politično skrajno umazan.

POSEBNO ZASEDANJE OZN:

Kako zmanjšati prepad med Severom in Jugom?

Zadnja leta so v okviru Organizacije Združenih narodov že večkrat razpravljali o novi ureditvi mednarodnih gospodarskih odnosov. Posebna organizacija UNCTAD se je že večkrat bavila s tem perečim problemom, ki teži veliko večino držav sveta, vendar v okviru teh pogajanj ni prišlo do odločilnih premikov. Tako se je z neuspehom začetek letošnjega leta končala takšna konferenca v New Delhiju, zaradi trdovratnega odpora razvitih držav.

V sedanjem posebnem zasedanju Organizacije Združenih narodov v New Yorku gre za vprašanje ali bo mogoče razčistiti, kaj je realistična vzpostavitev nove gospodarske ureditve, kdaj bo mogoče vsaj zmanjšati prepad med razvitim Severom in nerazvitim Jugom. Ministri držav „Skupine 77“ (to je približno že 100 nerazvitih držav) so izdelali osnutek o globalnem reševanju, ki ga predlagajo razvitim deželam. Ministri ugovarjajo, da bi imel neuspeh zasedanja zelo neugodne posledice za stabilnost in mir na svetu. Potem se bi namreč položaj teh držav, ki se nenehno slabša zaradi svetovne gospodarske krize, še hitreje poslabšal.

Razvite države nočejo odstopiti od svojih privilegijev in doslej niso pripravljene razpravljati o globalnem reševanju, razprave skušajo usmeriti v določene omejene probleme. Pogajanja, ki bodo trajala dva tedna bodo zelo težka, treba pa bo hitro pomagati najrevnejšim

državam. Pri tej pomoči igrajo neuvrščene države, ki so po večini same nerazvite, zmeraj večjo vlogo. Saj z vedno večjimi krediti in direktnimi podporami pomagajo tistim državam, ki jim pomagajo razvite države le malo ali pa pod takimi pogoji, da bi se njihova odvisnost spet povečala.

ŽENEVA:

Jedrska energija le za bogate države?

V Ženevi poteka konferenca za spremembo sporazuma o prepovedi širjenja jedrskega orožja. V okviru tega zasedanja številni zastopniki držav, ki ne uporabljajo jedrske energije in jedrske oborožitve, kritizirajo tiste države, ki razpolagajo z jedrsko tehnologijo. Gre predvsem za to, da bogate države, ki na različne načine izkoriščajo jedrsko energijo, diskriminirajo ostale države. Na primer so v zadnjem času razveljavili brez pravih vzrokov 25 pogodb o dobavi opreme in goriva, kar je prizadetim državam povzročilo dodatne težave in stroške. Zato je jugoslovanski zastopnik Kljun zahteval, da je pri bodočih pogodbah treba prepovedati takšno zadržanje. Vrh tega je npr. zastopnik Filipinov kritiziral Mednarodno agencijo za jedrsko energijo, ker posveča premalo pozornosti miroljubnemu izkoriščanju jedrske energije.

Na ljubljanski MPPŠ 80 sodelovali tudi predstavniki ZSM

Več kot štiristo mladincev se je prejšnji ponedeljek zbralo na Mladinski poletni politični šoli v Vikrčak pri Ljubljani, kjer so do četrta preteklega tedna obravnavali razna politična vprašanja, pa tudi problem zamejske mladine. Zasedanje je potekalo tako v plenumu kot v posameznih skupinah, kjer so razpravljali o vprašanjih posameznih interesnih skupnosti. Mladim je ob tej priložnosti spregovoril tudi predsednik RK SZDL Mitja Ribičič in sicer o situaciji medsosedskih odnosov, medtem ko je Vlado Janžič na javni tribuni govoril o sodobnih tendencah v komunističnem gibanju.

MPPŠ 80 so se udeležili tudi zastopniki Zveze slovenske mladine na Koroškem in mladinskega odbora Kulturno-gospodarske zveze iz Trsta. Ob tej priložnosti so na posebnem zasedanju zamejskih skupin obravnavali tudi aktualni trenutek v življenju slovenske narodne skupnosti v Italiji in v Avstriji ter o njihovi mladinski problematiki ter obmejno mladinsko sodelovanje. Tozadevna uvodna poročila sta dala predsednik Zveze slovenske mladine na Koroškem Teodor Domej in predstavnik mladinskega odbora Slovenske kulturno-gospodarske zveze v Trstu Igor Komel in Milan Pahor. Predsednica komisije za mednarodne odnose pri RK ZSMS Tatjana Krašovec pa se je v svojem uvodnem poročilu bavila s problematiko sodelovanja med mladino v matični domovini in v zamejstvu. Predsednik ZSM Teodor Domej je v svojih izjavah podal celovito sliko o aktualnih mladinskih problemih, ki tarejo mlade pripadnike slovenske narodne skupnosti v Avstriji. Potem je kot govornik pri okrogli mizi nastopil Marjan Sturm in udeležencem tega foruma predaval o političnem sistemu Avstrije z vidika potreb slovenske narodne skupnosti

BOROVLJE:

Pogostili so južnoafr. rasiste

Zadnji teden so imeli v Borovljah visok obisk. Borovljske puškarje je obiskal južnoafriški državni minister Hennie Smit. Obisk je bil „le privatnega značaja“.

Ob tej priložnosti so se zbrali ljudje, ki jih pri nas na Koroškem poznamo res samo kot „prvoborce za svobodo.“ Navzoči so bili gospod Ratz iz Kožentavre, ki je znan po tem, da ima v Južni Afriki velika posestva in ki je proti odporu kmetov v okolici Šentjanža znal napraviti gramozno jamo. Navzoč pa je bil tudi svobodnjaški dr. Scrinzi. Gostitelj vseh teh osebnosti pa je bil neki „Klub za Južno in Južno-zahodno Afriko.“

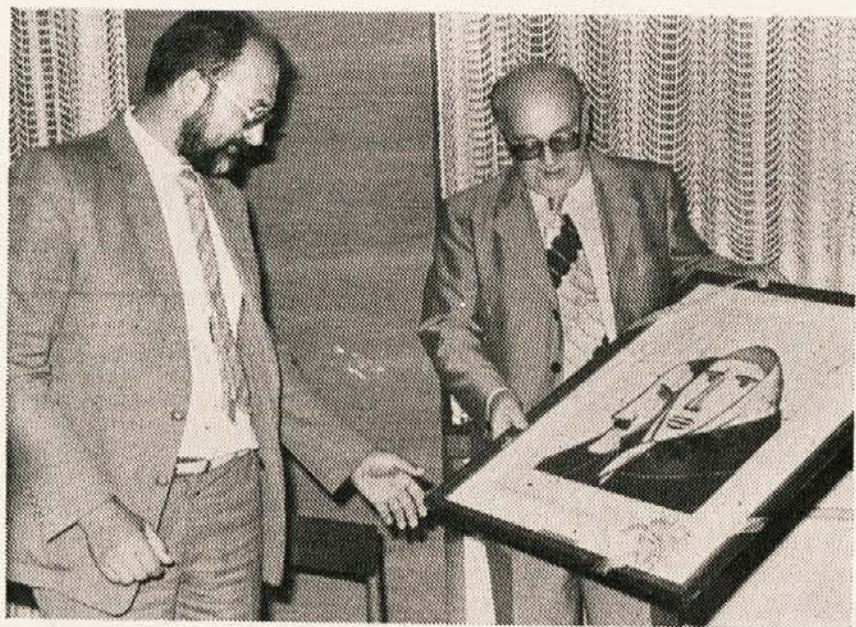
Da nazadnjaško usmerjeni Korošci sodelujejo z istomiselnimi iz drugih dežel je očitno v njihovi naravi. Da pa pogostijo predstavnika krvočnega rasističnega režima, se mu prilzujejo in ga hvalijo ter mu omogočajo, da govori v našem prostoru, kjer manjšinsko vprašanje še ni rešeno, o tem da je znanje jezikov velika prednost in pogoj za gradnjo mostov med narodi, to je dejansko višek „herrenvolk-ovstva“. Ne samo zaradi našega narodnostnega položaja, temveč tudi zaradi krvavega zatiranja osvobodilnega gibanja v Južno-zahodni Afriki in zatiranja domačega črnega prebivalstva, ki mu jemljejo najosnovnejše narodnostne in človekove pravice. Prijateljstvo s takšnimi ljudmi pa je značilno tudi za domače podjetnike, ki po vsej verjetnosti na svojih južnoafriških vinogradih domačim delavcem ne plačujejo več kot pa smešno delžno povprečje, ki predstavlja navadno le desetino tistega, kar zasluži v tej „zlati“ deželi belec.

Zato je razumljivo, da je bil visoki gost navdušen nad borovljskimi puškami (ki so res kvalitetni proizvodi), saj v njegovi državi nedvomno s podobnimi izdelki ne lovijo le divjadi...

h katerim so zavzemali svoja stališča ugledni politiki in znanstveniki, med njimi Stane Dolanc, France Popit, Jože Hartman, Karel Šiško-vič in drugi.

Na MPPŠ 80 so bila obravnavana res številna vprašanja, ki so udeležencem koristila za premaganje težav pri uresničevanju ciljev, ki si jih bodo postavili v bodočem delu, zlasti v sodelovanju med mladino v matični domovini in v zamejstvu. Obravnavani so bili tudi aktualni dogodki kot na primer okoli proslav 60-letnice koroškega plebiscita. Tozadevne informacije je podal Teodor Domej, ki je obrazložil tudi stališče koroških Slovencev in gibanje oktobrskega tabora.

Dopisnik „Dela“ Marjan Sedmak zapušča Koroško

Pred več kot enim tednom se je Zveza slovenskih organizacij s skromno svečanostjo poslovila od Marjana Sedmaka, ki je bil štiri leta dopisnik „Dela“ in RTV Ljubljana na Koroškem. Kot je poudaril predsednik ZSO, je bilo obdobje, v katerem je Marjan Sedmak spremljal dogajanja na Koroškem eno najburnejših v zgodovini koroških Slovencev; komentiral in interpretiral pa je dogajanja na Koroškem za širšo slovensko javnost ne samo vestno temveč tudi z izvrstnim posluhom za včasih zapletena vprašanja. Dr. Zwitter se je Marjanu Sedmaku, ki bo opravljal svojo službo še do konec septembra na Koroškem, zahvalil za njegovo poročanje, ki je prispevalo k razumevanju našega vprašanja v širšem slovenskem prostoru. V znak zahvale za njegovo prizadevanje mu je predsednik ZSO podaril sliko znanega Koroškega umetnika Wernerja Berga.

Marjan Sedmak se je ob tej priložnosti zahvalil za dobro sodelovanje z Zvezo slovenskih organizacij in za razumevanje, ki ga je našel pri vključenih organizacijah pri svojem delu. Navzoč je bil tudi Slavko Fras, ki ga bo „Delo“ poslalo kot bodočega poročevalca na Koroško.

Kmalu bodo zavrtali v Karavanke

Preddela za Karavanški predor pri Področici na obeh straneh zaključujejo in delo se bliža najtežavnejši točki. V enem mesecu bodo namreč na jugoslovanski strani začeli vrtati v Karavanke. 1. oktobra naj se bi začelo delo, ki naj bo dokončano 1. junija 1985. Jeseni bodo na jugoslovanski strani skušali napredovati za toliko, da bodo pozimi lahko nemoteno nadaljevali delo v notranjosti gore. Delo v notranjosti Karavank bo na južni strani težavnejši, ker je struktura materiala veliko bolj neugodna, kot na severni strani.

Tudi na avstrijski strani preddela zaključujejo. Na tej strani so bile tozadevne priprave veliko obširnejše in zahtevnejše. Zaradi težkega dostopa je bilo treba graditi posebno cesto z dvema mostovima in enim podvozom pod železnico. Z gradnjo predora samega pa bodo začeli nekaj kasneje kot na južni strani.

Od podpisa pogodbe 15. septembra 1977 se je investicijska vrednost gradnje predora bistveno povišala (ocenjevali so jo tedaj na 2 milijardi šilingov). Lani jeseni so govorili še o tem, da bo celoten projekt znašal 3,7 milijarde šilingov. Letos pa poročajo, da bo predor stal že okoli 6 milijard šilingov.

Posebno močno so rasle cene na jugoslovanski strani, to pa zaradi težavnega terena in porasta cen. Zato so v zadnjih tednih spremenili nekatere pogoje financiranja. Domenili so se, da vsaka stran prevzame na svojem državnem področju celotno financiranje (gradnjo, vzdrževanje, upravo in obratovanje). Prej je bilo določeno, da državi nevračljivo prispevata po 20 odstotkov od skupne investicije; druga sredstva, to je 60 odstotkov celotne vsote, pa bi morala zagotoviti Jugoslavija. Sedanji spremembi je privolila Avstrija le pod pogojem, da jugoslovanska stran pri oddaji gradbenih del vključi tudi avstrijske izvajalce.

Do sedaj je znano, da bo poleg ljubljanske „Slovenija ceste-Tehnika“ gradila na južni strani Karavanškega predora tudi avstrijska IL-Bau, ki bo opravila 50 odstotkov dela. Strokovnjaki pravijo, da ima avstrijsko podjetje boljšo opremo. V skupni ponudbi sta obe podjetji ocenili, da bodo stroški gradnje na jugoslovanski strani znašali 2,2 milijardi šilingov, v teku petih let pa se ne bodo priznavale nikakršne podražitve.

Dvojezično vabilo na Pliberški sejem

Vsi deželni politiki, poslanci in župani iz okraja Velikovec so dobili od pliberške občine prvič dvojezično vabila za Pliberški sejem na travniku. V prejšnjih letih so bila vabila le nemška, oz. so bila poleg nemških tudi še dvojezična. Tudi večina občin v velikovškem okraju je dobila slovenske kakor tudi nemške plakate. V letošnjem jubilejnem letu je torej slovenskim mandatarjem prvič uspelo v tej zadevi izvesti kosekventno dvojezičnost.

Otvoritev 587. Pliberškega sejma, ki bo od 30. avgusta do 1. septembra bo jutri ob 15. uri v hali „Jauntaler Trachtenkapelle“ ob navzočnosti številnih deželnih in občinskih predstavnikov. Na to največje in najstarejše ljudsko slavlje južnih predelov Koroške so vabljeni tudi zastopniki občin Dravograd, Radlje, Ravne in Črna iz koroške regije v Sloveniji.

Okoli 200 razstavljalcev bo razstavljalo kmetijsko in razno drugo blago. Obiskovalcev pa pričakujejo spet nad 30.000.

Kot že lani bo na sejmu spet slovenski šotor. Slovensko prosvetno društvo „Edinost“ in hotel „Breznik“ vabita obiskovalce, da obiščejo šotor, v katerem bodo za ples zaigrali v soboto „Katarinski fantje“ v nedeljo in v ponedeljek pa ansambel iz Velenja.

Mednarodni kmetijski sejem v Welsu

Danes se začne v Welsu na Zgornjem Avstrijskem mednarodni kmetijski sejem. Sejem v Welsu spada med največje evropske kmetijske sejme, v Avstriji pa je z več kot 1 milijonom obiskovalcev med največjimi sejmi nasploh. Od 2500 razstavljalcev jih pride 1/3 iz inozemstva, od 30 udeleženih organizira 19 držav posebne razstave. Težišče leži seveda na vseh panogah kmetijstva. V okviru sejma bo tudi velika razstava plemenske živine, ki jo soorganizirata kmetijski zbornici Zgornje in Nižje Avstrije.

V zadnjem desetletju sta se udomačila v Welsu tudi „Avstrijski strokovni sejem pekarskih izdelkov“ in „Avstrijski strokovni sejem mesarskih izdelkov“. Oba se obrata tako na široko publiko, ki jim v posebni moderno opremljeni pekarni in mesnici predvajajo visoko tehnizirani delovni proces, kakor tudi na strokovnjake in obrtnike te panoge, ki jim nudi stroje, ki odgovarjajo razmeroma majhnim avstrijskim podjetjem.

Že šestič bo tudi „Avstrijski strokovni sejem gradbenega materiala“, ki nudi letos v prvi vrsti stro-

kovne informacije za ustrezno, gospodarsko in poceni gradnjo hiš in stanovanj.

V okviru kmetijskega sejma predstavljajo od leta 1974 naprej vsako leto eno zvezno deželo, letos je na vrsti Štajerska, ki bo v posebnem paviljonu predstavila svojo turistično in prosvetno ponudbo. Vrh tega bo še cela vrsta posebnih razstav in strokovnih diskuzij, ki naj bi povezovala sejem z bližnjo in daljno kmetijsko okolico.

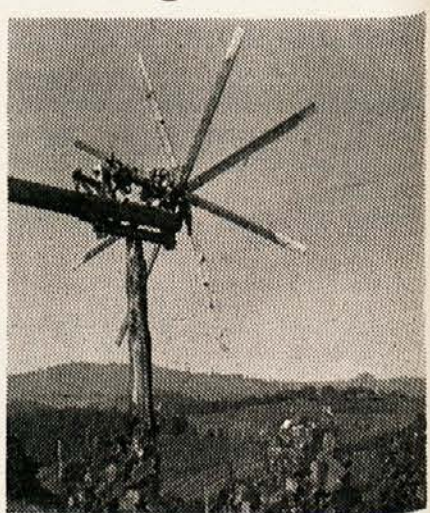
Sejem se je razvil iz že stoletja stare ljudske veselice; leta 1878 so tamkajšnji zastopniki gospodarstva razširili to veselico na sejem, ki se je izredno dobro razvil. Privlačnost sejma, ki ga ima še danes ne samo v bližnji okolici — tudi 14 koroških razstavljalcev je na sejmu — gotovo sledi tudi iz tega, da je sejem še danes povezan z veliko veselico, ki ima vselej vrsto posebnih atrakcij. Privlačnost sejma, ki ga ima posebno za podeželsko prebivalstvo in seveda na celo vrsto obrtnikov, pa je tudi vzrok za hudo konkurenco z Mednarodnim dunajskim velesejmom, ki bi na vsak način rad prednjačil pred vsami drugimi sejmi v Avstriji.

OD 29. avgusta do 2. septembra:

11. teden štajerskega vina

„Klapotetz“ imenujejo na avstrijskem Štajerskem pripravo, ki v vinogradih s svojim ropotom preganja ptice. Klapotec — kakor ga imenujemo v slovenščini — je znak letošnjega 11. tedna štajerskega vina, ki bo od danes do torka 2. septembra v Leibnitzu na južnem Štajerskem.

Približno 80 razstavljalcev bo razstavljalo kakih 200 vin, v prvi vrsti bela vina, saj na Štajerskem pridelajo le kakih 10 odstotkov rdečega vina. Ob južnoštajerskih vinskih cestah, ki so zelo znane na Koroškem, verjetno tudi zaradi tega, ker pri nas ne pridelujemo vina, pridelujejo letno okoli 100.000 hl vina. Večino ga porabijo na Štajerskem sami, saj krijejo le eno tretjino štajerske potrebe po vinu. Zato se trudijo, da bi nekoliko razširili površino vinogradov, ki se je skrčila od leta 1920 (8000 ha) na 1700 ha danes. Znano je, da imajo vinogradniki v teh krajih kar težke pogoje, pogosto jih prizadene toča, vrhu tega pa pridelujejo večinoma

v strmih področjih, kjer je potrebnih zmeraj več specialnih strojev.

Razstavljalci računajo, da bo obiskalo vinski teden okoli 15.000 obiskovalcev, precej jih pričakujejo tudi iz Koroške, kjer so štajerska vina precej znana.

28. kongres FUEV

V Düsseldorfu bo od 5. do 7. septembra 28. kongres Federalistične unije evropskih narodnostnih skupnosti, ki jo sestavljajo zastopniki okoli 30 narodnostnih skupnosti. Poleg zasedanja glavnega predsedstva bodo v referatnih obravnavah narodnostna vprašanja v zahodni in vzhodni Evropi. Profesor dr. Felix Ermacora bo prvi dan govoril o vlogi manjšinske zaščite v delovanju evropskih organizacij, referatu pa bo sledila diskuzija s

politiki in znanstveniki, raznih evropskih organizacij. Dan navrh se bo dr. Rudolf Grulich bavil z narodnostnimi problemi vzhodne Evrope. Na programu kongresa je tudi obisk pri narodnostni skupnosti v Vzhodni Belgiji. Obiskovalci kongresa bodo imeli možnost obiskati razstavo in knjižnico, ki bo v prvi vrsti predstavljala publikacije posvečene narodnostnemu vprašanju.

Srečanja pesnikov in pisateljev dvigajo pomen besednih umetnikov

Tudi v letošnji jeseni oz. poznem poletju se odvijajo številna srečanja pesnikov in pisateljev, ki na raznih simpozijih, festivalih in umetniških večerih govorijo in obravnavajo književnost ter ob takih priložnostih predstavljajo svoje nove umetniške dosežke.

Ena največjih tovrstnih srečanj na svetu je brez dvoma srečanje pesnikov v Strugi v SR Makedoniji, kjer se vsako leto zbere nad dvesto pesnikov iz vsega sveta. Letos srečanje prirejajo že 19-ič, sodelovali pa so pesniki iz 40 držav in vseh jugoslovanskih republik in avtohtonih pokrajin. Srečanje v Strugi je zanimivo tudi zato, ker literarnemu večeru, ki ga ob tej priložnosti priredijo na mostu reke Crni Drim prisostvuje na

tisoče poslušalcev, kar je edinstveni primer na svetu.

Kot znano, na tej prireditvi vsako leto podelijo tudi eno največjih mednarodnih priznanj za poezijo „Zlati venec“.

Dobitnik letošnjega „Zlatega venca“ v Strugi je pesnik Hans Magnus Enzensberger, pesnik iz Zahodne Nemčije. Tako kot vsako leto ob tej priložnosti udeleženci razpravljajo o problemih poezije, gredo pa tudi v razne kraje Makedonije, kjer pred publiko berejo iz svojih del. Med drugim pa je v tem okviru bil v Strugi tudi večer slovenske poezije, katero so predstavili na posebnem literarnem večeru. Poleg izvirnih besedil, so slovensko poezijo brali tudi v prevodih v makedonščino in angleščino tako, da je slovenska poezija bila predstavljena tudi mednarodni publiko, zlasti udeležencem stroških večerov poezije. Ob tej priložnosti je izšel tudi izbor slovenske poezije, v katerem je zastopanih 22 pesnikov s skupno 50 pesmimi. Izbor je pripravil Ciril Zlobec, ki je pri tem upošteval pesniške zbirke, ki so izšle v zadnjih desetih letih. Izbor slovenske sodobne poezije je posvečen spominu 180-letnici rojstva Franceta Prešerna, zato so v zbirki tudi nekateri prevodi Prešernovih pesmi.

Med največje festivale poezije sodi tudi festival jugoslovanske poezije v Smederevu v Srbiji, kjer to prireditve organizirajo tokrat že 11-ič po vrsti. Festival bo konec oktobra letos, odvijal pa se bo pod geslom „Sonce v človeku“. Festival je povezan s natečajem na katerem lahko sodelujejo pesniki iz vse Jugoslavije.

Tema pa je tokrat posvečena človekovemu humanističnemu, revolucionarnemu in graditeljskemu duhu. Najuspešnejši pesniški stvaritvi bo podeljena nagrada „Zlata struna“ v obliki skulpture, dela kiparja Selimira Jovanovića in denarna nagrada.

V začetku septembra bo pododbor društva slovenskih pisateljev v Mari-

OBVESTILO

Pisarna Zveze koroških partizanov v Spitalgasse 12 bo začasno odprta vsak ponedeljek in četrtek od 8. do 12. ure, kjer dobite potrebne informacije.

V nujnih primerih se lahko obrnete na pisarno Zveze slovenskih organizacij v Celovcu, Gasometergasse 10

Odbor

Zveze koroških partizanov

boru spet organiziral tradicionalno Štatenberško pisateljsko srečanje, ki bo tudi tokrat spet združilo številne pesnike in pisatelje Slovenije in drugih jugoslovanskih republik ter iz zamejstva.

Brez dvoma pa je v okviru teh srečanj treba še prištevati srečanje pisateljev manjšinskih narodov na Obirskem, kjer se bodo prav danes zvečer pričeli zbirati pisatelji in pesniki iz Avstrije, Jugoslavije, Italije in Švice. Čeprav je to srečanje šele v povojih, mu je treba posvetiti vso pozornost, saj je to ena izmed oblik, ko mednarodni javnosti lahko posredujemo književnost koroških Slovencev mednarodnemu krogu besednih ustvarjalcev, s tem pa tudi problematiko naše narodne skupnosti.

Slovensko prosvetno društvo „Obir“ na Obirskem vabi v okviru 2. pisateljskega srečanja na Obirskem na

literarni večer

ki bo v soboto 30. avg. 1980 ob 20. uri pri KOVAČU na Obirskem.

Iz svojih del bodo brali pisatelji iz Nemške demokratične republike, Italije, Švice, Jugoslavije in Avstrije.

Program bodo popestrili domači pevci.

Prisrčno vabljeni!

Ob 400-letnici Lipice - zanimive kulturne prireditve

O 400-letnici kobilarne v Lipici smo v našem listu že izčrpno poročali. Poleg prihoda poštnih kočije, ki je pripotovala z Dunaja preko Trsta v Lipico ter drugih prireditev ob tem jubileju, so organizatorji pripravili še vrsto kulturnih prireditev, ki se odvijajo v Lipici in njeni okolici.

Tako so pretekli teden v hotelu Maestoso odprli mednarodno fotografsko razstavo, ki prikazuje konja v vseh njegovih značilnostih in lepota, kot jih lahko zabeleži samo objektiv. Za razstavo se je prijavilo 227 fotografov iz 17 držav. Od skupno 694 poslanih slik, je žirija za razstavo izbrala 101 fotografijo 78 avtorjev.

V Lipici so organizirali tudi mednarodni likovni Ex-tempore pri katerem je sodelovalo 189 likovnih ustvarjalcev iz štirih držav. V času njihovega bivanja v Lipici so udeleženci naslikali 219 del, žirija pa je od teh izbrala 66, ki jih je predstavila na posebnem likovni razstavi in sicer na temo konj — Lipica — Kras.

Tudi mednarodni kiparski simpozij „Lipica 80“ je sodil v okvir lipičkih praznov 400-letnice Lipice. Na tozadevni razpis se je prijavilo 18 mednarodno priznanih umetnikov-kiparjev, vendar je žirija za simpozij izbrala Masayuki Nageseja iz Japonske, Janeza Pirnata iz Slovenije, Villija Bossija iz Italije, Ro-

berta Veselyja iz Avstrije in Jakova Brdarja iz Slovenije. Simpozij je posvečen temi konj in se odvijal v lipičkem kamnolomu. Skulpture, ki so jih umetniki sklesali bodo stalno razstavljene v ožjem prostoru Lipice, javnosti pa so jih predstavili pretekli petek.

Zaključna kulturna prireditev v počastitev 400-letnice Lipice bo v znameniti kraški jami Vilenica, kar bo že zaradi lokacije posebna zanimivost. Tam bo namreč večer poezije in sicer jutri, torej na predvečer sklepne proslave lipičkih jubilejev. Organizatorji so večer pripravili z namenom obuditi lepoto znamenite kraške jame tudi v umetniški besedi. K sodelovanju na tem večeru so gostitelji povabili Danila Dolci, italijanskega pisatelja na Siciliji, rodno iz Sežane, Cirila Zlobca, Miroslava Košuto, Marka Kravosa in Aleksandra Peršolja. Sodeloval pa bo tudi Amico Dolci, ki bo literarni večer popestril z glasbo na flauti. Posebna zanimivost je tudi v tem, da bo ob tej priložnosti izšla pesniška zbirka nastopajočih avtorjev.

MPZ „Rož“ v Šentjakobu gre na turnejo v SR Srbijo

V nedeljo zvečer se bo Mešani pevski zbor SPD „Rož“ v Šentjakobu v Rožu podal na enotedensko turnejo v Socialistično republiko Srbijo. Organizacijo turneje sta prevzeli Delavska univerza v Čukarici in Glasbena mladina Vojvodine.

V času svojega bivanja v SR Srbiji bo MPZ „Rož“ pod vodstvom Lajka Milisavljevića imel štiri koncerte in sicer v Kraljevu, Ljigu, Beogradu in v Kovačici, poleg tega pa bo imel še krajše koncertne nastope v Kragujevcu in v Sremskih Karlovcih. Na svoji turneji po Srbiji bo MPZ „Rož“ imel priložnost ogleda zgodovinskih kulturnih zanimivosti te jugoslovanske republike kot so Avala in muzej NOB v raznih mestih. Šentjakobčani se bodo med drugim poklonili spominu 7000 ustreljenim žrtvam fašizma v Kragujevcu.

Umrl je Otto Frank

V eni izmed zadnjih številke našega lista smo objavili pogovor z Otom Frankom, očetom Ane Frank, katere dnevnik je postal simbol odpora proti fašizmu.

Zdaj pa nas je dobitela novica, da je Otto Frank prejšnjo sredo umrl v 91. letu starosti v Baslu, kjer je živel. Z Otom Frankom je umrl zadnji član družine, ki je v letih fašizma zaradi svoje židovske narodnosti, tako kot milijoni drugih, bil preganjan in trpel v raznih koncentracijskih taboriščih. Tam je poleg njegove žene našla smrt tudi njuna hčerka Ana Frank, ki je v svoj dnevnik zapisala svoje vtise in občutja, pa tudi brepenenja, ko so se morali pred nacisti skrivati. Družine Frank ni več, vendar bo ostal živ njen spomin na čas groze, ki je prav z Aninim dnevnikom svetu razodel in še razodeva krivice, ki jih je fašizem prizadejal človeštvu.

„Nisem razsodnik koroške literature in to tudi nočem biti“, je povedal Peter Kersche Janku Ferku, ko se je slednji z njim pogovarjal o slovenski književnosti na Koroškem, čeprav ga predstavlja kot poznavalca koroške literature. Kljub temu pa Peter Kersche v pogovoru, ki je objavljen v Našem tedniku, daje svojske ocene o posameznih slovenskih pisateljih in pesnikih in ob tem izrecno poudarja, da se z deli avtorjev, ki jih prevaja v nemščino, ne bi „vrednostil“. Menda ne more sam izbirati tistega, kar bi rad prevajal. Iz tega pa je že razviden njegov odnos do slovenske književnosti na Koroškem, ki jo očitno postavlja pod raven njegove mentalne (miselne) razlike, ki z njegovim tozadevnim razvojem „nima več opravka“. Po njegovem slovenski avtorji nimajo več današnjega jezika, „to ni več jezik naše generacije“, zatrjuje Kersche.

Tako bi lahko nizali eno ugotovitev za drugo, ki jih izjavlja Našemu tedniku. Najzanimivejša pa je ta, da Kersche za najbolj obetavno označuje književnost mladih avtorjev, ki pišejo prozo in liriko „ampak v nemščini“? Ob tej ugotovitvi se NT oziroma Janko Ferk Petru Kerscheju zahvaljuje za „ta kompliment“, kar je razumljivo, saj Ferk spada v tisto „generacijo“ slovenskih avtorjev, ki pišejo v nemškem jeziku. To je kajpada čudna in zaskrbljujoča ugotovitev ob kateri se postavlja vprašanje, kaj bo Kersche — če bi razvoj res šel v to smer — sploh še prevajal? Morda „slovenske“ avtorje v slovenščino...

Seveda Kersche ne meče vse v en koš, ampak tudi hvali. Florjana Lipuša priznava kot dobrega in edinega prozaista koroških Slovencev. V tem oziru z njim seveda ne moremo soglašati. Lipuš je res dober pisatelj, da pa je edini (morda za Kerschejev okus) pa ni čisto objektivna ocena. Saj se s tem tako Ferk kot Kersche očitno distan-

Dvomljiva ocena slovenske književnosti na Koroškem

cirata od podlistka, ki ga v NT trenutno objavlja pisatelj Valentin Polanšek. Po njunih izsledkih NT verjetno objavlja Polanškov „žurnalizem“ in ne njegovo literaturo. Hudo očitujoče so tudi Kerschejeve subjektivne ocene še o nekaterih drugih avtorjih. Messnerju na primer sploh odreka kakršno koli pisateljsko kvaliteto, medtem ko mu Milka Hartman očitno niti ni vredna, da je bi sploh omenjal. No, pri Polanšku ga zanimajo nekatere pesmi in tudi Kokot „je nekaj lepih pesmi pisal“. Januš je po njegovem tudi zanimiv, a ga kot pisca „šaljivih pesmi“ ne more pravilno uvrstiti.

Iz vsega pač sledi, da Kersche slovenske književnosti na Koroškem ne jemlje resno, saj pravi „da je literatura igra fantazije in besed; seveda tudi realnosti“. Torej je po njegovem vse skupaj eno samo igranje. Tega pa Kersche v koroški književnosti ne najde in najbrž tudi zato ne sodi v njegov miselni svet. Po njegovem mnenju je koro-

ška slovenska književnost slaba tudi zaradi tega, ker je angažirana, torej politična, to pa je „obžalovanja vredno“, ker s tem menda ne moreš zainteresirati širši krog bralcev. Po drugi strani pa Kersche le nekako priznava, da je slovenska literatura enakovredna nemški na Koroškem. S tem bralca seveda hudo bega in nikoli ne ve, kdaj Ker-

sche misli resno in kdaj ne. Eno pa je iz njegovih izsledkov jasno razvidno, namreč, da noče politične, angažirane književnosti in da mu je najbližja tista, ki jo slovenski avtorji pišejo v nemškem jeziku.

Zato iz pogovora, objavljenega v NT, veje zaskrbljujoč nazor o slovenski književnosti na Koroškem in je kljub vsej nevtralni poziciji v katero se Kersche postavlja, zelo enostranski, predvsem zato, ker slovenski književnosti odreka angažiranost in jo želi videti v sferah igranja. Mi pa vemo, da je slovenska književnost na Koroškem postala zanimiva prav v tistem trenutku, ko so naši pisatelji in pesniki v svojih delih izražali našo narodno stisko, ko so na umetniški način povedali, kaj se dogaja na Koroškem. In prav tedaj je ta književnost dobila svojo identiteto, tedaj se je za slednjo intenzivno začela zanimati tudi širša javnost doma, v Sloveniji in tudi v drugih deželah. (Tudi Peter Kersche je v tistih časih

prevedel precej slovenske uporniške lirike v nemščino). Zato se mu zdaj tem bolj čudimo, da v sodobni slovenski književnosti na Koroškem ne vidi nobene izvirnosti, ampak samo „zavestne“ ali „nezavestne“ paralele. Na žalost pa niti v enem primeru teh paralel ni navedel. Edino kar prizna je, da „razmerja za literaturo na Koroškem niso dobra“, pri čemer verjetno misli, da razmere za slovenskega pisatelja s strani večinskega naroda res niso rožnate. Na žalost pa ne nakaže nobene možnosti, kako se bi ta situacija lahko izboljšala, čeprav si osvaja naziv nekakšnega posredovalca slovenske književnosti nemškemu kulturnemu prostoru. Pri tem omenja to, da je stvar takih možnosti omejena le na individualne stike med posameznimi avtorji. Od prevajalca slovenske književnosti pa bi vendarle pričakovali malo več, posebno, ker ima zveze tako pri uradnih forumih kot pri kulturnih institucijah večinskega naroda oz. nemškega kulturnega prostora. Toda, če se sam prevajalec s književnostjo, ki jo prevaja, ne more indentificirati, potem od njega v tej smeri ni kaj pričakovati.

Vsa zadeva je pač dokaj neresna, čeprav iz nje veje močno politično ozadje, je iz pogovora tudi razvidno, da Kersche slovensko književnost pripisuje jugoslovanski, čeprav bi bilo dovolj, če bi jo pripisal slovenski, žal pa ji niti ne priznava njene koroške avtohtonosti, pač pa jo v glavnem označuje kot neizvorno in zaostalo v jeziku in s tem tudi izrazu.

J. Z.

Večer slovenske pesmi in plesov v Vrbi

Preteklo soboto je Slovensko prosvetno društvo „Drabosnjak“ na Kostanjah priredilo sedaj že tradicionalni „večer slovenske pesmi in plesov“ v slavnostni dvorani občinske hiše v Vrbi. Takšne večere prirejajo slovenska prosvetna društva z zamislijo, da tujim gostom, ki preživljajo počitnice ob naših jezerih, seznanijo z raznolikostjo pestre kulture slovenskega naroda na Koroškem ter s problematiko le-te. Kot drugod po južnem Koroškem, so se tudi v Vrbi številni tuji gosti udeležili prireditve in s svojo navzočnostjo pokazali zanimanje za našo narodno skupnost in njeno kulturno dejavnost.

V svojem pozdravnem nagovoru je predsednik SPD „Drabosnjak“ Janez Lesjak poleg domačinov in številnih tujih gostov pozdravil tudi vicekonzula SFRJ v Celovcu, tovariša Popoviča s soprogo, občinskega odbornika Hermana Mačnika, nastopajoče skupine — moški in mešani pevski zbor SPD Zarja iz Železne Kaple, ki ga vodi Joško

Wrulich, folklorno skupino SPD Zarja, ki jo vodi tajnik Slovenske prosvetne zveze F. Sadolšek ter ansambel Obir-Buam Wölcher Egidija. Poseben prisrčen pozdrav pa je predsednik društva izrekel krajevni SPÖ organizaciji Waldhofen na Nižjem Avstrijskem s poslovo- dečim predsednikom Johannom Buschen na čelu, ki je pripeljal kar

60 članov svoje skupine na prireditve. Povezovalno besedilo med sporedom je sestavil in izvrstno podal učitelj Miha Travnik. V svojih izvajanjih je med drugim povedal, da več kot 1000 let živita na Koroškem dva naroda, ki govorita različna jezika: nemško in slovensko. Slovenski narod je moral mnogo pretrpeti predvsem med drugo svetovno vojno, ko je mnogo prispeval k osvoboditvi naše domovine, ko se je uprl okupatorju v antifašističnem boju. Historični razvoj je tudi povzročil, da se je slovenski delež v deželi znižal. Če z odprtim srcem potujete po južni Koroški, srečavate značilnosti te dežele, bogato kulturo, ki je vzcvetela iz dna slovenskega naroda, ki prispeva mnogo k bogatemu ter pestremu kulturnemu življenju v naši prelepi deželi Koroški. Moški in mešani pevski zbor sta podala pesmi v sedmih jezikih, program je bil vsekakor nadvse pester. Publika je z navdušenjem sledila sporedu ter z aplavzom poplačala trud pevcem. Kot oba zbora in ansambel Obir-Buam, je predvsem navdušila folklorna skupina SPD Zarja s plesoma Kotuljska polka in Potrkana, s katerimi je tudi večer iztekla.

„Večer slovenske pesmi in plesov“ v svetovno znani Vrbi ob Vrbskem jezeru je bil vsekakor lep doprinos k medsebojnemu spoznavanju, zblizanju in medsebojnemu razumevanju. Večer je organiziralo Slovensko prosvetno društvo Drabosnjak skupaj s Slovensko prosvetno zvezo v Celovcu.

Slovensko prosvetno društvo Borovlje vabi na proslavo

75-letnice obstoja društva

v nedeljo 7. septembra 1980 ob 14.30 uri v veliki dvorani občinske hiše v Borovljah.

Spored: ob 13.30 uri igra na trgu godba na pihala iz Trziča ob 14.30 uri začetek slavnostne prireditve

Sodelujejo: Stahlklang iz Borovelj
mešani pevski zbor KPD Sele
sestri Velik
ansambel Drava iz Borovelj
mešani oktet SPD Vrtača iz Slovenjga Plajberka
plajberški kvartet
sestri Čertov
moški zbor SPD Kočna iz Sveč
tamburaška skupina SPD Vrtača iz Slov. Plajberka
tamburaška skupina SPD Jopa-Baško jezero iz Loč
trio Oraže iz Borovelj

Zdravnik dr. Valentin Travnik nepričakovano umrl

Žalostno nas je pretresla vest, da je v Beljaku nepričakovano umrl borovljski zdravnik v pokoju dr. Valentin Travnik. Bil je na obisku pri sestri. Podlegel je srčnemu napadu. Umrl je v 71. letu starosti. Nenadna smrt uglednega in povsod spoštovanega zdravnika je močno odjeknila daleč preko meje Koroške, saj smo z njim izgubili človeka, ki je bil močno povezan z ljudstvom. To povezanost je zlasti pokazal v najhujšem času naše zgodovine, ko je šlo za življenje in smrt. Šel je v partizane in tam pomagal kot zdravnik borcev in civilnemu prebivalstvu. Prav iz tega lahko razvidimo, da je bil človek kremenitega in neustrašnega značaja.

Na pogrebu se je od pokojnega dr. V. Travnika poslovila velika množica ljudi in s tem prepričljivo dokazala, kako priljubljen in spoštovan je bil pri prebivalstvu, ki je z njim izgubilo dobrega zdravnika in tovariša v človeških stiskah.

V imenu Zveze slovenskih organizacij in Zveze koroških partizanov je ob odprtem grobu spregovoril občinski odbornik Feliks Wieser pd. Sašel. Povedal je, da je pokojni pol stoletja vestno in marljivo deloval kot zdravnik v občini in da so zlasti starejši ljudje radi hodili k njemu, ker so se lahko pogovorili v domačem materinem jeziku. Poudaril je, da je

bil partizan in da je kot zdravnik mnogo pomagal partizanom in civilnemu prebivalstvu. Kot takšnega so ga poznali v Selah, Šmarjeti, Borovljah, Kapli ob Dravi, Slovenjem Plajberku, skratka v celotnem Rožu in Podjunu. Foltija Travnika danes ni več med nami. Njegovo delo, ki ga je opravljal kot zdravnik in na narodno-političnem področju pa živi dalje in ga bomo prenesli mlajši generaciji. Kot partizan je bil tudi so-tvorec druge avstrijske republike in s tem tudi člena 7 avstrijske državne pogodbe. Svoj govor je tovariš Wieser končal z zahvalo pokojniku za njegovo delo in z obljubo, da bodo tisti, ki so se skupno z njim borili prenašali tudi v bodoče ideale sožitja in enakopravnosti med narodi na mlajšo generacijo.

Od pokojnika so se poleg tovariša Wieserja poslovili tudi nekdanji sošolec in prijatelj, bivši ravnatelj slovenske gimnazije v Celovcu dr. Pavle Zablatnik; predstavnik zdravniške zbornice Koroške in moški pevski zbor iz Sel.

Izkazali so mu in z njimi velika množica ljudi poslednjo čast, ki jo je v vsej meri zaslužil. Pokojnega dr. Valentina Travnika bomo ohranili v častnem spominu, hčerki in sinu ter so ostalemu sorodstvu izrekamo naše globoko sožalje.

POZOR

Pripravljalni odbor Oktoberskega tabora-Oktobere-Arena išče prenočišča za 10., 11. in 12. oktober 1980 v bližini okolici Celovca (do 20 kilometrov), kjer naj bi prespali obiskovalci Oktoberskega tabora/Oktobere-Arene, ki bodo prišli iz drugih avstrijskih zveznih dežel.

Prosimo vse tiste, ki imajo na razpolago tujske sobe in so pripravljeni le-te oddati v teh dneh, da nam sporočijo številko postelj, ceno prenočišča z zajtrkom ter naslov in telefon.

Oktoberski tabor/Oktobere-Arena, Postfach 497, 9010 Celovec, tel.: 84 9 24

Srečanje na Ziljski Bistrici

Konec zadnjega tedna smo doživeli na Ziljski Bistrici nov začetek mladinskega delovanja, ki skuša z dvojezičnimi prireditvami pridobiti mladino ob vznožju Dobrača za novo kulturno udejstvovanje. Namen prireditve je iniciirati kvalitetnejše delo, za mladino, ki se vtaplja v glavni le v disko-muziki.

S filmom „Woodstock“, ki dokumentira veliki ameriški glasbeni festival ob koncu 60-ih let, je privabil veliko število ljudi, ki so napolnili kinodvorano v Čajni. Tudi ples in zabava z „Dobrač kvintetom“ v soboto zvečer v kulturnem domu na Ziljski Bistrici je uspel. Višek te tridnevne prireditve pa je bil gotovo nedeljski pevski večer na katerem so nastopali dunajski pevec Rudi Burda, sestri Velik in Riparo iz Trbiža. Zbralo se je nad sto ljudi, kar je za prireditev lep uspeh, saj se redko zbere toliko ljudi na kakšni kulturni prireditvi.

Rudi Burda je navzočim predvajal kritične pesmi, med drugim pesmi o fašistih, ki se skrivajo v javnih službah, sestri Velik sta zapeli med drugim borbene pesmi, ki sta jih uglasbili sami.

Italijanska skupina Riparo pa je predvajala moderno instrumentalno glasbo, predvsem je poslušalcem ugajal solist s kitaro. Podžupan Matthäus Fina je v svojem pozdravnem govoru pozdravil inica-

tivo in ji želel veliko uspeha. Ludvik Druml pa je dvojezično (deloma tudi trojezično) vodil skozi program in v zaključnih stavkih izrazil upanje, da je ta dvojezična prireditev s pesmijo in kritično vsebino prispevala k dobremu sožitju, in da bo mogoče v prihodnje prirediti še več takšnih prireditev. Obiskovalci so to potrdili z aplavzom.

Slovenska prosvetna zveza in Krščanska kulturna zveza sporočata VSEM UDELEŽENEC, KI SO SE PRIJAVILI ZA LUTKOVI IN ODERSKI SEMINAR, da bo le-ta letos v MLADINSKEM CENTRU NA REBERCI.

Od nedelje 31. avgusta s pričetkom ob 17. uri do 7. septembra 1980. Seminarja se lahko udeležijo (vsaj po večerih) tudi režiserji gledaliških skupin.

Izdajatelj, založnik in lastnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem; glavni urednik: Rado Janežič; odgovorni urednik: Andrej Kokot; uredništvo in uprava: 9021 Celovec / Klagenfurt, Gasometergasse 10, tel. 32 5 50 - Tiska: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec - Borovlje

Povratak z maturitetnega potovanja

Včeraj so se vrnili z maturitetnega potovanja po Jugoslaviji naši maturanti slovenske gimnazije v Celovcu. Kot prejšnja leta tako je tudi tokrat Republiški komite za vzgojo, izobraževanje in telesno kulturo povabil naše maturante na ekskurzijo po Jugoslaviji, ki je trajala deset dni. Po sprejemu v Ljubljani so se naši maturanti ustavili tudi v novomeški tovarni Krka, kjer jim je mladina priredila tople sprejem. Nato so nadaljevali pot preko Zagreba v Beograd, kjer so obiskali grob predsednika Tita na Dedinju in bili gostje beogradske mladine. Pot jih je vodila v Makedonijo, kjer so občudovali prelepo Ohridsko jezero z zgodovinskim mestom Ohrid. Od tam smo tudi prejeli razglednico s podpisom maturantov, ki jo ob tej priložnosti objavljamo. V sosednji avtonomni pokrajini Kosovo, katere glavno mesto je Priština, so se srečali z mladimi in obiskali nekatere izobraževalne ustanove, med njimi tudi prištinsko univerzo. Za Kosovo je znano, da tam živi albanska narodnost. Pot je potem naše maturante vodila preko Črne gore k jadranski obali in preko svetovno znanih Plitviških jezer v Slovenijo. V Ljubljani je republiški komite pripravil našim maturantom v hotelu Bellevue sprejem. Srečni in zadovoljni ter polni najlepših spominov in doživetij, so se včeraj naši maturanti vrnili na svoje domove.

OSREDNJA PISARNA V CELOVCU

deluje vsak dan od ponedeljka do petka, od 8. do 17. ure. Posebne uradne ure vsak četrtek od 9. do 12. ure pa so namenjene tistim, ki se želijo o raznih problemih pogovoriti s sekretarjem ZSO,

tov. Felksom Wieserjem

OKRAJNA PISARNA PLIBERK

posluje vsak torek od 9. do 12. ure. V pisarni bodo:

2. 9. 1980

Teodor Domej

Novice iz Železne Kaple in okolice

ČAS ŽEGNANJ

Meseca julij in avgust pomenita za občino Železno Kaplo-Belo mnogo gostov in mnogo vsakovrstnih prireditvev.

Vrstijo se predvsem žegnanja po naših farnih in podružnih cerkvah. Sedaj so že povsod mimo in lahko ugotovimo, da kar povsod z razmeroma lepim vremenom in tudi dobro obiskana.

Obirsko in korško žegnanje sta vsako leto prva na vrsti. Sledi žegnanje na Obirju, ki se opravlja na Sveto Ano. Zatem pa se pričnejo žegnanja v kapelški fari in sicer v Šmarjeti in Šentlenartu v Remšniku, na Veliko gospojnico žegnanje v Železni Kapli sami, in konec avgusta še žegnanje na Reberci.

Da se ti prazniki proslavljajo zelo slovesno in s pranganjem se razume. Največ zato doprinašajo seveda duhovniki, predvsem pa tudi cerkveni pevci, ki z lepim petjem prispevajo k prazničnemu razpoloženju. Poskrbe pa seveda tudi mežnarji in številni farani, ki lepo pripravijo in ovenčajo naše tudi najbolj skrite cerkvice. Za to prostovoljno delo velja vsem prav lepa zahvala.

Ob žegnanjih pa je razumljivo povsod tudi zelo veselo. V Šmarjeti poskrbi za jedačo, pijačo in ples Kupčeva gostilna, katerim pomagajo Zležičevi, v Šentlenartu imajo glavno delo Knoličevi, Bajdno-

vi in družina Tomaschitz iz Lepe, ki dobro postrežejo stoterim obiskovalcem, v Železni Kapli pa prireja Vellachtaler Trachtenkapelle kar več dni zaporedoma godbo za ples v šotoru pred občino in tudi sicer skrbi za dobro počutje. Poleg tega pa se mladina veliko zadržuje na bližnjem malem zabavišču.

Tako so žegnanja vsako leto prava doživetja za domačine, pa tudi za tuje goste, ki ta doživetja prav

razvedrila. Vse, ki so se odzvali vabilu, nastopajoče kulturne skupine in občinske odbornike je uvodoma pozdravil župan Lubas, ki se je tudi zahvalil organizatorjem za vse priprave ter lovcem, ki so podarili divjad za okusen golaž.

Najstarejša občana Klara Laninšek (95 let) in Simon Lobnik (92 let) sta prejela darila.

V pestrem sporedu pa so nastopali lovski trobentači (Jagdhornbläser), MGV Vellachtal (V. Repnik), moški zbor Obirsko (V. Polanšek), Frauenchor in gemischter Chor Rechberg (B. Mitsche), moški zbor in mešani zbor SPD „Zarja“ (J. Wrulich), Gemischter Chor Eisenkappel (O. Niederdorfer) in Lovski zbor Železna Kapla (V. Prušnik). Duhovito je povezoval in prebredel vse grupe in doline domače občine direktor Valentin Polanšek.

Za takšno proslavo je seveda potrebno precej trudopolnega dela. Vendar pa je treba pripomniti, da kultura v šotoru najde le malo posluha in je trud organizatorjev in pevcev skoraj zaman. Zdi se, da je petje prava štrapaca za poslušalce in za pevce, predvsem, ker tudi ojačitev nobeno leto ne ustreza. Občina si bo morala v bodoče bolj premisliti, kaj bi lahko nudila starim občanom, saj je ravno v Železni Kapli v teku leta dosti kulturnih prireditev in koncertov in se letih lahko udeležujejo tudi starejši ljudje. Tudi — sicer razkošna in lepa — vabila bi morala biti dvojzračna, predvsem za naše stare ljudi.

„Višek posebne vrste“ na Dnevu starih pa je bil nastop gostov godbe na pihala iz Deutsch Kaltenbrunn (Gradiščanska) oz. nastop tamošnjega župana. Ta možakar je dva dni zaporedoma vzklikoval v Železni Kapli, da bi ta čudoviti „Kärnten“ ostal le še naprej in za vedno „frei und ungeteilt“. Takih pridig v Železni Kapli niti 10. oktobra nismo vajeni in njegova izvajanja so bila splošno tako deplasirana, da je moral celo župan Lubas poučiti svojega gosta o dejanskih razmerah. Nekaj o Železni Kapli bodo Deutsch Kaltenbrunnerji lahko zbrali in zvedeli tudi iz podarjenega zbornika „700 Jahre Eisenkappel“, vendar o Slovencih v občini pa tudi tam ne bodo mogli ničesar zaslediti.

MT

Smučali na Ledinah

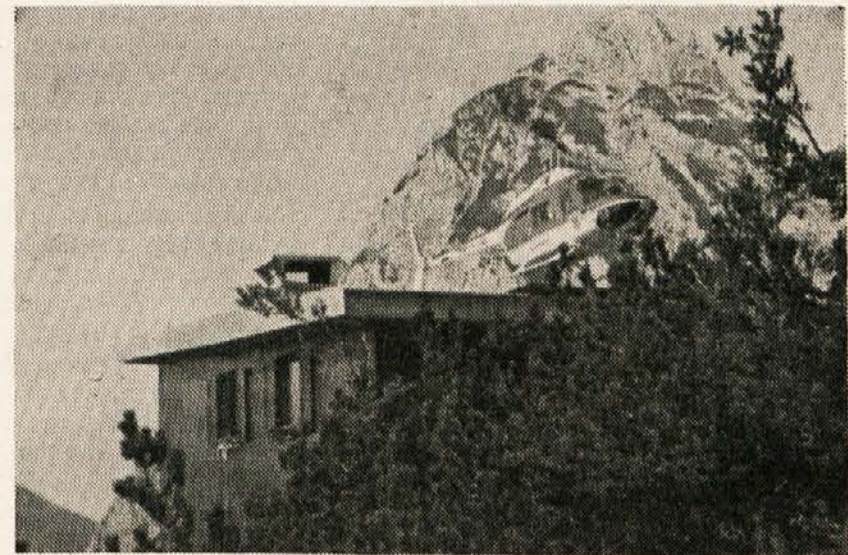
V slovenskem vestniku smo brali, da se je v Kamniških ali Savinjskih Alpah, na takimenovanih Ledinah možno smučati tudi poleti. In ker je to nekaj nenavadnega in posebnost prve vrste, smo se slovenski planinci na Koroškem odločili da gremo na Ledine smučati. Izlet na poletno smučanje, ki ga je organiziralo Slovensko planinsko društvo, bi moral biti v petek 15. avgusta, na praznik. Ker pa smo takrat spremlili k zadnjemu počitku našega dragega starostu slovenskih planincev na Koroškem, Jozeja Miklavčiča, smo izlet preložili na naslednji dan v soboto.

Zbirališče smo imeli na obmejnem gorskem prelazu na Jezerskem. Zbralo

se na zahodu vidi preko globokega grabna nekoliko nižje ležeča Češka koča 1543 m na Spodnji Ravni, zgrajena leta 1900. Obe postojanki na Ledinah in Češka koča sta z dna Ravenske Koče povezani z tovorno žičnico, kar občasno olajša oskrbovanje obeh postojank.

Na Ledinah gradijo oziroma so že zgradili še eno vlečnico, ki bo omogočila še večjemu številu smučarjev poletno smučanje v snegu.

Poleg poletnega smučanja so s planinske postojanke možni številni plezalni podvigi in pa čudovite ture zlasti v zahodni polovici Kamniških planin, katero je možno obkrožiti skozi prelestni svet — romantični Okrešelj,

se nas je lepo število planincev-smučarjev, polnih pričakovanja, kaj je res s tem poletnim smučarskim centrom pod severnim ostenjem Skute. V slabi pol uri smo bili z avtomobili na Jezerskem, kjer smo se na začetku vasi odcepili od glavne ceste in zavili na levo, mimo Planšarskega jezera proti koncu doline Ravenske Koče. Tam, kjer se konča cesta, je večje parkirišče in dolinska postaja tovarne žičnice, ki prevzame smuča in nahrbtnike, tako da smo se brez kakršnega bremena podali proti novi planinski postojanki na Ledinah (otvorjena pred 3 leti), ki je pravi mali hotel. Na strehi (ki je vodoravna) je urejeno pristajališče za helikopter, katerega se poslužujejo gorski reševalci v primerih nesreč. Pol iz doline proti koči je lepo urejena, na nevarnejših mestih pa je zavarovana z vrvo in klini. Par minut od kočje proti vzhodu se naenkrat odpre pogled na snežišče, kjer obratuje smučarska vlečnica, ki seveda zelo olajša smučanje na tem najvzhodnejšem ledeniku Alp. Snežišče oziroma ledenik se vleče od 1700 do 2100 m višine v smeri proti vrhu Skute (2532 m). Obisk Ledin ni zanimiv samo zaradi tega, ker tam poleti lahko smučaš, temveč tudi zaradi tega, ker je tam prelesten svet obdan od divjih skalnih vršacev — jezerskih Bab, Križa, Rinke, Skute, Dolgega hriba, Grintovca in Koče. Lep je tudi pogled proti bližnji Košuti, Seličam in drugim bližnjim domačim goram. Kot majhna škaltica

s slapom Rinek, vrhovi Skuta, Grintovec, Kokrska Koča itd.

Na tej krožni poti (traja dva dni) so na voljo štiri planinske postojanke, tako da je takšno planinsko „vandranje“ res prijetno in privlačno.

V planinski postojanki na Ledinah se splača ostati več dni, skratka narediti dopust, saj je cena enodnevnega penzioniranja zelo ugodna, 300 dinarjev vključno z dnevno karto za smučanje.

Tovarna žičnica z Ravenske Koče na Ledine vozi vsak petek, soboto in nedeljo ob 9.30 uri po našem času. Po predhodnem dogovoru pa tovorna žičnica odpelje tovor tudi v drugih dneh. Interesanti, ki bi radi letovali na Ledinah naj se obrnejo na Planinsko društvo Kranj YU-64.000, Koroška 27, tel.: 03 064-22 8 23.

● Tudi drugi poskus, povzpeli se na Dachstein v soboto 23. avgusta je zaradi silnega vetra in mraza odpadel. Naša dekleta in fantje so se v petek pripeljali do Bachlalm pod južnim ostenjem Dachsteina, tam prenočili in se v soboto hoteli povzpeli na vrh. Gorski vodič, ki so ga imeli na razpolago, pa je turo odsvetoval, kar smo upoštevali in se vrnili domov oziroma na Bleščečo planino, kjer je bila v teku delovna akcija (priprava drv za planinsko postojanko „Koča nad Arhovo pečjo“, ki bo tudi pozimi ob nedeljah vedno odprta).

Obogatitev rožeškega živalskega parka

Spomladi je lastnik rožeškega živalskega parka dr. Heinrich Prinz Reuß napovedal, da bodo letos živalski park obogatili z dvema risoma — samico in samcem. Pred dnevi je ta napoved bila uresničena. V posebno pripravljenem zverinjaku sta sedaj na ogled dve tistih strašnih „zverin“, ki bi jih koroški lovci kar spet hitro iztrebili, če bi smeli. Znano je, da so na štajersko-koroški deželni meji na območju Blatnice/Flattach pred leti nastanili rise, ki so med divjadjo naredili nekaj škoda. Štajerskih lovcev to ni več motilo, ker so se zavedali, da kot človek, tudi risi potrebujejo hrano, koroški pa so skoraj ponoreli, s tako hito so zahtevali smrt risom. No to zvrst živali, o kateri smo že toliko brali v časopisih, imamo sedaj priložnost videti živo, sicer v posebno zgrajenem zverinjaku. Izgradnja tega posebnega zverinjaka je stala 200.000 šilingov, oba risa pa skupno 60.000 šilingov. Risa, ki sta se hitro navadila na novo okolje, sta prišla iz podobnega živalskega parka Altenfelden iz Zgornje Avstrije. Vodstvo rožeškega živalskega parka upa, da bo risji par dobil naraščaj. Obe na pogled zelo prijazni divji mački pojesta na dan po eno kokoš.

Ljudje, ki so že težko pričakovali in že toliko slišali in brali v časopisih o teh živalih, imajo sedaj lepo priložnost od blizu ogledati si te živali, ki so na Koroškem dvignile toliko prahu in ogorčenja.

hodom prav zbudilo živahno vrenje in življenje voznikov, konjskih vpreg in zvončkov na komatih, pa sankacev in drugih zimskih veseljakov, ki so vreli iz trga gor po sabinu.

Vsega tega sedaj zima nima. Tudi lanska ne.

K Podlesniku prideta Matevž in Zvonko. Prvi je domačin, ki prerad zahaja v svojem sedaj že tri leta trajajočem partizanjenju prav na to kmetijo. Kadar se nahaja na svojih kurirskih poteh, ga vroče vleče v domačo Ojstrovino, neke se mu domača grapa ponuja kot obljubljena dežela, kjer je vse tisto, kar bi mu pomenilo vse na svetu. Ko pa stopa na domača tla, ničesar tistega obetavnega ni več. Tujine ima preveč v sebi. Tujine, ki mu je še domačijsko zavest izbrisala. Tako se je sedaj brezdomstvo udomailo v njem.

Kje je tista pozna jesen devetnajststodevetintridesetega?

Takrat sem ušel čez nemško-jugoslovansko mejo. Sit sem bil vojne, ki se je malo prej septembra začela. Kot vojak v nemški uniformi sem vkorakal na Poljsko. Hitlerja se je tedaj šele preizkušala v svojih osvajalskih nakanah. Tedaj sem spoznal, da je to velika svinjarija: jaz kot koroški Slovenec v hitlerjanski uniformi pomagam uničevati poljsko domovino, domovino slovanskih bratov. Sprevidel sem dosti zgodaj, kar so drugi šele pozneje storili. Nekateri sploh niso mogli prej uiti iz nemške vojske. Dopust niso imeli. O partizanstvu se vse do poletja devetnajststodevetintridesetega leta sploh ni čulo. Mislim tukaj v naših krajih. Zame je bilo že drugače. Jaz sem to že leto poprej izvedel po zaupnikih. Samo Zečani in Kočani so bili še pred menoj z begom v Jugoslavijo. Kaj so tile ljudje tudi prestali! Najhuje pa je, da smo tako hitro zgubili obvrhškega Johana. Letos oktobra je minilo že leto dni, odkar je padel v nemško zasedo pri rožanski Šmarjeti in je

končal v gestapovskih rokah v Celovcu! Njega pogrešamo.

Ko sem na Poljskem videl, kako se Nemci obnašajo, mi je bilo dovolj. Spustili so se nad Žide kot zveri na ujeti plen. Nagnali so judovske duhovnike, obstopili so jih in zbegani rabini so morali drug drugemu rezati dolge brade. S častitljivim molkom so možje izvedli nemški ukaz. Nemci pa so se zabavali in jih gnjavili z gnojnico surovih opazk in poniževanj.

Tedaj na Poljskem sem se spomnil, kaj so ob Dollfušovem umoru dejali naši kapelški tovariši, ki so se spoznali na politiko, kot Folti in Maksi in Korej. Dejali so: če pridejo hitlerjanci na oblast, bodo silili tudi v sosedne države. Res, tako je bilo. Prodrli so v Avstrijo, poteptali so Češko in sedaj še Poljsko.

S takimi spomini si je brezdomec Matevž razdvajal brezdomsko dušo, ki je prestopil Podlesnikov hišni prag.

Zase pa je obdržal skrivnost, da je k njegovemu pobegu čez mejo veliko pripomogla tudi Lonka. Njen dom je bil blizu meje. Njena ljubezen pa je usodno krojila življenje obeh ljudi. Četudi je bila Polonka poročena z drugim moškim. Bil je kmet. To je nekaj veljalo. Matevž je bil samo lep priden drvar in priljubljen harmonikaš. Imel pa ni nobene posesti.

Matevž je na „pošlano nedeljo“ devetintridesetega leta kot vojaški dopustnik prišel v Plejevo gostilno igrat na harmoniko. To je v mirnih letih večkrat storil. Tam so se pred vojno, pred hitlerijo, shajali ljudje od tu in onstran meje, plesali, pili, ljubimkali in načrtovali ter izvedli marsikateri zanimiv tihotapski posel.

Matevž je prišel igrat predvsem zato, ker ga je Lonka prosila. Lonki pa ni bilo treba veliko prositi. Matevžovo življenje je bilo ena sama pripravljenost, da ugodí Lonkinim željam. Pa ne samo željam. Bila je ljubezen. Usodna ljubezen!

Valentin Polanšek

46

BRATOVSKA JESEN

II. del

I Tretji december devetnajststotirideset. Zadnja zima v vojni...! Vsi tako trdijo. Obveščevalci, ki prihajajo po javkah, kurirji, ki so na poti od štabov, zlasti tisti, ki prihajajo od solčavske strani, od tam, kjer se nahaja štab IV. operativne cone.

Da je konec vojne blizu, trdijo tudi kapelški landvohovci, ki pridejo civilno kdaj na kmete po kak priboljšek za občutno zracionirani klavni vsakdanji jedilnik. Seveda, kadar morajo v trgu v službo in v „bandenajnsace“, molčijo in se pretvarjajo pred policijskimi komandanti, kakor da slepo in trdno verujejo v dokončno nemško zmago.

Bataljonske in četne štabe oskrbuje z novjšimi zavezniškimi radijskimi poročili o vojaških premikih na frontah KGO TV 12, ki se je namestila v bivšem Matevževem bunkerju.

Nikomur Matevž, brat padlega Domna, o tem ni pripovedoval. Tudi domačim zaupnikom ne. Bil pa je nadvse ponosen, da so prav njegov bunker izbrali za tako važno mesto. Matevžev bunker TV 12 nikdar ni bil izdan. Tudi tega je bil Matevž zelo vesel.

Konec vojne! Beseda, ki je izražala toliko neizrekljivo lepega, čudashko neverjetnega, skrivnostno nedosegljivega.

Voglova grapa tiči v zimskem enoličju. Zima je vse drugačna kot kdaj pred leti, ko se je šele z njenim pri-

Strah pred strelo upravičen

Kadar zakrijejo nebo črni oblaki in je iz daljave slišati zamolklo grmenje, vemo, da se bliža nevihta, značilna še posebej za poletne dni. Nekaterim ljudem so nevihte kar pri srcu, blisk in grom se jim zdita zanimiva, naliiv pa je sproščujoč. Toda tudi mnogo odraslih ljudi živi v strahu pred nevihtami. Že ko se nebo stemni, se zaprejo v sobo, najraje bi se zavlekli v kot in se pokrili čez glavo. Od kod ta strah pred nevihtami? In kaj storiti, da ga razumemo in učinkovito premagamo?

Strah pred nevihto ni nič novega, zato se nam ga ni treba sramovati. Zakoreninjen je v nas in tudi utemeljen, saj nevihta ni vselej le zanimiv ognjemet bliskov in koncert grmenja. Če se samo spomnimo neurij, ki so se letos zdijala nad našimi kraji in povzročila prave katastrofe, nam bo lažje razumeti, od kod in zakaj strah pred nevihto.

Slepeče strele, ki parajo nebo, sprožijo v človekovem organizmu sistem, ki naj bi nas obvaroval, da bi v nevarnosti počeli neumnosti ali bi se lahko mišljeno izpostavljali in tvegali življenje.

Dokler ljudje niso razumeli, kaj se dogaja na nebu, tudi niso vedeli, kako bi se obvarovali pred nevihtami. Dandanes to že vemo, pa nam tudi vse znanje pogosto ne pomaga.

BLISKANJE

Dva pogoja sta potrebna, da lahko nastane poletna nevihta: toplota in vlaga. Zaradi tega so soparni poletni dnevi idealni za nastanek neviht. Zgodi se naslednje: topel in vlažen zrak se vzdigne v višine, kjer je hladno. Vlaga se zgosti v drobne vodne

kapljice. Prijazen bel oblak postaja čedalje nevarnejši, čim više pod nebo se dviga. Nekako v višini 2000 metrov začnejo vodne kapljice namreč zmrzovati, spreminjajo se v ledene kristale, ki jih vihar v oblaku premetava sem in tja. Zaradi trenja kristalov nastane električna napetost. V nevihtnem oblaku se oblikujejo različna električno nabita polja, ločena z zračnimi plastmi. Skozi zračne plasti preskakuje iskra: bliska se.

Vendar je to le delno pojasnilo za silovito električno energijo, ki nastaja in se sprošča v nevihtnih oblakih. Bliski po svoji moči stotisočkrat presegajo moč toka v električni žarnici. Napetost strele lahko znaša do 100 milijonov voltov (običajna napetost električnega omrežja pa je 220 voltov). Temperatura nekaterih nevihtnih isker je sedemkrat višja od temperature na površini sonca. Zakaj se začne ta neizmerna napetost tako iznenada sproščati, znanstveniki še vedno ne vedo pojasniti.

Bliski ostanejo večinoma v oblakih. Le včasih se zgodi, da kak blisk uide in švigne na zemljo.

Ko potuje iskra iz oblaka do zemlje, segreje zrak na več kot 20 tisoč stopinj Celzija. Segreti zrak se širi in z glasnim pokom udari ob bližnje zračne plasti. To se ponavlja v vseh zračnih plasteh, skozi katere potuje strela, zato je slišati grmenje, kot bi se nekaj težkega valilo skozi zrak.

RAZLIČNI ZVOKI GRMENJA

Grmenje ima zelo različne odtenke in zvoke, odvisno pač od gostote zračnih plasti, skozi katere ga slišimo. Zvočne valove lahko veter razpiha, zračne plasti pa ustavi ali odbijejo. Neposredni zvok grmenja pride do nas le, če je nevihta zelo blizu. Takrat slišimo ostre, silovite treske.

Ker potuje zvok s hitrostjo 330 metrov v

sekundi, lahko približno izračunamo, kako daleč je nevihta. Preštejemo sekunde, ki minejo od bliska do grmenja, ter delimo števek s tri, pa dobimo približno razdaljo v kilometrih.

Strela rada udari v koničaste in visoke predmete. Že leta 1752 je ameriški izumitelj Benjamin Franklin izkoristil ta podatek. Na streho je pritrdil prvi strelodod v zgodovini. To je bila železna palica, povezana z žico, katere drugi konec je Franklin zakopal globoko v zemljo.

Kdor stanuje v hiši, ki ima na strehi strelodod, se mu ni treba bati strele. Seveda pa je treba strelodod redno vzdrževati in skrbeti, da je zares speljan v zemljo. Kadar udari strela, potuje po strelododu in žici naravnost v zemljo. Treba pa je paziti, da ni na strehi kakih anten brez ozemljitve. Včasih strela namreč zgreši strelodod, in če potem udari v anteno, se razširi po električni napeljavi. Zaradi silovitega udarca električna napeljava zgori, radijski sprejemniki in televizorji se pokvarijo, iz vtičnic letijo iskre, v stanovanju izbruhne požar.

MED NEVIHTO NE TELEFONIRAMO

Nekateri ljudje trdijo, da je med nevihto nevarno telefonirati. In imajo prav. Kadar strela udari v električno ali telefonsko napeljavo, se odvečna elektrika ne more zadosti hitro porazdeliti in izgubiti. V mestu je nevarnost manjša, na deželi večja. Znani so primeri smrtnih nesreč, ko so ljudje telefonirali med nevihto.

Strokovnjaki svetujejo, naj med nevihto iztakne električne kable iz vtičnic (da strela ne poškoduje električnih aparatov) in se, če se bojimo strele, zadržujemo sredi sobe, daleč od okna, električnih vtičnic, telefona in vodovodne pipe.

Seveda se večina nesreč, ko strela zahteva človeško življenje, zgodi na prostem. Življenje je cena, ki jo morajo plačati ljudje za svoje pomanjkljivo znanje o nevihti in strelah.

Drobni nasveti

Beljak je skoraj čudežno sredstvo za čiščenje povoskanega platna. S snegom jajčnega beljaka lahko čistimo madeže na kožnih prevlekah.

Zametne obleke osvežimo, če jih skratčimo s ščetko, ki smo jo namočili v mešanico 1/4 kisa ter 3/4 vode.

njegovega vedenja. Trma je povsem običajna naravna stopnja v razvoju njegovega značaja. Starši pa smo na svetlo tudi za to, da se otrok od nas uči in preskuša svojo moč. Nismo le osebe, ki izžarevajo varnost in toplino, nismo le človek, ki mu otrok lahko zaupa in se nanj zanese, ampak moramo biti kdaj pa kdaj tudi strelodod, skozi katerega se sprošča otrokova naravna jezica.

bilo še pred polnočjo konec. Matevž je moral na jutranji vlak, se je rekalo med razočaranimi plesalci in pivci. Kaj moreš, povelje je povelje, so uvidevali nemškutarski simpatizerji.

Vsi so čuli, ko se je Matevž poslovil. Na kapelško žezleniško postajo je nad dve uri hoda, to poleti, kaj pa zdaj v snegu; poleg tega se hoče spotoma še posloviti od staršev, ki živijo v sosedni grapi.

Vsi so čuli. Samo Lonka je ostala nenavadno mirna. Samo ona je vedela, kaj se bo nocojsnja noč zgodilo...

Matevžev spremljevalec tistega decembrskega dne je bil Zvonko. Za sabo je imel podobno usodo ubežnika. Le v nasprotni smeri. Ni hotel služiti jugoslovanskega kralja, pa jo je popihal v tukajšnje kraje, kjer je imel sorodstvene korenine po očetovi strani. Oče pa je moral pod pritiskom dogodkov okoli plebiscita dvajsetega leta iz dežele in države v Jugoslavijo. Zvonko je nosil v sebi od očeta mnenje, da so Srbi krivi za polomijo tistega ljudskega glasovanja. Kako naj navrh še služi vojaščino za tiste, ki so Koroško zabarantali?

Taki jugoslovanski ubežniki so se ob Hitlerjevem prihodu na južnem Koroškem pojavili množično. Med njimi so bili tudi skriti napredni ljudje, ki so pozneje razvili krepke aktivnosti za narodnoosvobodilno gibanje. Zvonko je ostal na meddoljski kmetiji Priševo, kjer je gospodar padel in je primanjkovalo delovne sile. Deklet sicer ni bilo pri hiši. Pač pa v sosesčini. Le čez zimo bi rad ostal na kmetiji za hlapca, spomladi pa bi hotel k drvarjem. Tam je zaslužek. Pa tudi živilske karte so izdatnejše. Na kmetiji sicer ne potrebuješ živilskih kart. A zaslužek je ničev in dela nikdar ni konca, pa prostih dni je manj. Je že tako bilo, kmečke hišne navade so nenapisana postava. In ta urejuje tudi odnošaje med gospodinjo in ostalimi. Posel,

hlapec, pa si le hlapec. Vsako reč bi bilo treba vprašati. Ničesar ne smeš sam od sebe storiti. Je pač tak nenapisan kmečki hišni zakonik.

Kmalu se je Zvonko spoznal s Podlesnikovo Reziko. Bila je dečva bujne zgodnje rasti in zrelosti. Kaj čuda, da sta se zgodaj drug v drugega zatreskala. In da Podlesnikov oče ni ničesar rekel? To je spravljaljo ljudi bolj v začudenje kot ljubezen sama. Kmalu je bil prvi otrok tukaj. Pozneje še drugi. Zdaj pa se je baje Podlesnik že malce mrdal.

Zvonko je šele dobro leto v partizanih. Vzdržal je tako dolgo pri neki hiši, dokler niso domače Nemci odgnali. Zdaj je vedel, koliko je ura. Ker je bil Matevž najstarejši 'zeleni kadrovec' in upornik proti hitleriji, so ga matjaževci že na jesen dvainštiridesetega leta uvrstili v svoje terensko delo.

Čim se je Zvonko pojavil v gozdu, so ga dodelili kot nekakega spremljevalca obveščevalcu in kurirju Matevžu. Matevž je od vsega početka užival nekaj 'poseben status' svojega partizanjenja. Ni bil samo obveščevalec ali kurir in strogo podrejen določenim komandantom, ampak je užival prav z višjega mesta posebno zaupanje.

Dejalo se je: Tak človek, ki je že devetintridesetega leta prostovoljno tvegalo pobeg iz hitlerije, je gotovo zanestljiv. Vrhutega je zaveden koroški Slovenec. Da ima globoke ostaline religioznega tradicionalizma teh ljudi, mu ni zameriti. Sicer se ne usklaja s partijsko-ideološkimi cilji, a jim tudi ne nasprotuje. Sicer pa tudi ni niti srednje izobražen. Je preprost hribovski značaj. Ni se izmotal iz svojega kmečko hlapčevskega izvora, tako da tudi o delavsko revolucionarnih zadevah nima jasnih pojmov. Je scela apolitičen človek. Prizadeva pa si povsod, kjer gre za slovenstvo.

(Dalje prihodnjič)

Jabolka

Ameriški strokovnjaki so izvedli zanimiv „jabolčni test“, med katerim je morala skupina ljudi tri leta jesti po dve jabolki na dan. Rezultat je bil naravnost osupljiv: kdor poje vsak dan dve jabolki, je dokaj varen pred arteriosklerozo in srčnim infarktom. Skupina, ki je vsak dan jedla jabolka, je imela bolj zdrav krvni obtok kot primerjalna skupina, ki ni delala jabolčne kure. Tudi poapnenje žil je bilo pri testni skupini zdaleč manjše. V jabolkih je poleg pomembnih rudnin, čreslovin in kislin tudi pektin. Z dvema jabolkom na dan dobimo toliko pektina, da se lahko holesterin (mast v krvi) pomembno zniža. Preveliko masti v krvi pa je, kakor je dokazano, eden glavnih povzročiteljev zoženja žil. Jabolka vsebujejo malo kuhinjske soli, zato so primerna tudi za shujševalno kuro: jabolko ima le 59 kalorij.

Posebno se je obnesel sadni dan v tednu. Ta dan ne pojemo ničesar drugega kot kilogram neolupljenih jabolk, ki pa jih je treba temeljito prežvežiti. Jabolčni dan uredi presnovo, spodbudi prebavo, pospeši odvajanje vode, dobro se je obnesel pri vnetju ledvic in pri boleznih srca in ožilja.

Zelo priporočljiv je tudi svež jabolčni sok. Jabolčni sok sprošča duševnega delavca, umirja živce in izkazal se je celo kot zdravilo pri boleznih centralnega živčnega sistema. Jabolčni mošt pa je tudi dobro sredstvo proti zaprtju.

Matevž je razposajeno nategoval mehe, kakor so domačini imenovali igranje na harmoniko. Podivjano in uživaško je godel! Kaj nategoval? Raztrgati je hotel harmoniko od sproti nastajajoče življenjske radosti in hkrati nepreslišno pričujoče groze, da je vse veselje le trenutno, le nocoj še, samo sedaj še, da ga čaka neznan bodonost, da je vojna, da bo v tujino zbežal, da bo brez Lonke, da bo... da bo... hudič, nešteto nevarnosti ga ogroža od vseh strani! Kdo pa bo vedno mislil na tisto, kar bo? Ko tako ne more posameznik odločiti, kako bo tisto. Sedanjost je lepa. Torej se lepo imejmo! Plešimo. Divjajmo in pijmo, kakor pesem pravi: Še jančico prodala bom, za sladko vince dala bom.

Lonka je prišla malo pozneje plesat. Novo obleko je nosila. Vse jo je opazilo. Najprvi godec. Končal je z valčkom. Takoj pa je dvignil Lonkino polko. Tudi Lonkini čevlji so bili novi. Ob polkinem vrtenju so pletli svetlika-joče se kroge. Bujne črne lase je uredila na prikupen način, ne po mestno modno, ampak vendar drugače, kot so nosile pričeške tipično kmečke ženske. Lonkino besedovanje je bilo sočno. Vse na njej je bilo zdravo in prekipavajoče. Da ima že več otrok, se na njej ni dalo ulediti. Zlati uhani so metali iskre se šviste med plesoče pare. Pri plesanju je nagnila glavo rahlo na stran in uživaško doživljala vrtenje. Njena polt je napeta in dekliska. Prejkone vleče barva na temno. To pa ji daje žametno toploto. Blišč od uhanov! Blišč iz njenih oči! Blišč iz celovitega njenega pojava!

Vse Lonkino bleščanje pa je prehajalo na godca Matevža. In na godcu se je postotirilo v silovitosti in strastnem ognju!

Matevž je dolgo zabaval plesoče raznreteže in omamljal ljubavne objeme prvih poznanstev. Tokrat morda manj. A pred vojno in hitlerijo pamnožično. Veseljačenja je

Od leta 1393

Pliberški sejem na travniku

NAJVEČJE IN NAJSTAREJŠE LJUDSKO SLAVJE JUŽNIH PREDEL OV KOROŠKE

OD SOBOTE
30. AVGUSTA
DO PONEDELJKA
1. SEPTEMBRA
1980

- V soboto popoldne povorka na sejamski prostor z robo in rajo. Domači župan g. Mikusch bo načepil prvi sodček piva.
- Zvečer velik ognjemet.
- V nedeljo množično srečanje sejamskih gostov iz vseh strani od blizu in daleč. Na sejmišču pester zabavni park in razstavišča. Na sejmu živahna prosta zabava.

Posojilnica Pliberk Darlehenskasse Bleiburg

Velikovška cesta - Völkermarkter Straße 1a

■ domača
■ zanesljiva
■ sodobna
■ menjalnica

Steklarstvo

- GRADBENO
- PORTALNO
- IN
- PROFILITNO
- ZASTEKLENJE

**GREGOR
SCHIPPEK**

Pliberk - Bleiburg

topsport

PLIBERK

FABRIKA ŠPORTNIH IZDELKOV
ŠPORTNA TRGOVINA

se vam priporoča

OPREMLJA
AUSTRIA SKI-TEAM
ČLAN YU-SKI POOLA

Vse za jesenski in zimski šport

- smuči, vezi, obleke, sm. čevlji
- potrebščine za šolski šport
- trenerke, športne obleke, jogging
- vse za nogomet
- športni čevlji
- vse za tenis (napenjamo loparje)

Vse za vašo hišo in gospodarstvo vam nudi najugodnejše

SUPERMARKET

VALENTIN IN
ANGELA

BLAŽEJ

PLIBERK
BLEIBURG
tel. (0 42 35) 21 94

Letos spet stojnica
na sejmskem travniku

NON-STOP

OPEKARNA

**STEFAN
LIESNIG**

PLIBERK
BLEIBURG

- Klefni kamni
- kvadri
- stropi tipa Katzenberger
- betonska opeka in strešniki

- cevi
- pesek, gramoz
- transportbeton

G O S T I Š Č E

'JUENA'

ALOJZ IN LENKA GREGORIČ

ČEPIČE - GLOBASNICA

V sodobno opremljenem modernem gostišču 'JUENA' v osrčju Podjune se gostje počutijo udobno in prijetno. Radi se ustavijo v tej restavraciji, kjer jim Alojz in Lenka gostoljubno in v prijetni domačnosti postrežeta z dobrimi jedili in izbranimi pijačami.

Poskrbljeno pa je tudi za
športne zabave.

HOTEL - RESTAVRACIJA

BREZNIK

PLIBERK
BLEIBURG

Dragulj koroškega gostinstva

Priporočamo našo izvrstno kuhinjo z njenimi specialitetami

- Tujske sobe z vsem komfortom
- idealna hiša za Vaš zimski ali letni dopust

- Popravljalnica
- trgovina
- nadomestni deli
- vozila
- električni šivalni stroji

J. Lomschek

TIHOJA 2 (ŠENTLIPŠ) 9141 DOBRLA VAS - TEL. (0 42 37) 35 1 06

MIZARSKI MOJSTER

Herman Kuschej

TRGOVINA S POHIŠTVOM
PLIBERK - BLEIBURG

- Odlična delavnica
- pohištvene oprave in
- gradbenega mizarstva

V TRGOVINI S STROJI

Max Traun

PLIBERK - BLEIBURG

- vse poljedelske stroje
- šivalne stroje
- radio-aparate
- kolesa in motorna kolesa po ugodnih cenah in plačilnih pogojih

Vaš obisk pričakuje

SPAR-TRGOVINA
(FRANC KUŠEJ)

Pliberk

- HRANILNE VLOGE
- POSOJILA IN KREDITI
- MENIČNI ESKONTI
- VALUTE IN DEVIZE

Posojilnica Šmihel pri Pliberku

- SKRATKA
- VSE BANČNE POSLE

- Slabeno in pohištveno mizarstvo
- oprema prostorov
- trgovina s pohištvom
- žaluzije
- razne obloge tal

POHIŠTVO MOJSTRSKEGA PODJETJA
TRGOVINA

R. SKIAS

MOOS/BLATO 45 ☎ (0 42 35) 25 86

Gösser
BIER

Jubilej Vuzenice

joče prireditve (razstavo del preteklih 10 let). Med drugim je bilo dogovorjeno, da bomo jutri na zadnji dan kolonije povabili vse dosežanje udeležence. Vi bi na ta dan likovno ustvarjali, nato pa bi se udeležili zaključka kolonije.

Ker ste med nekdanjimi udeleženci kolonije tudi vi, vas vabimo, da pridete v Vuzenico jutri 30. avgusta v jutranjih urah. Tam bo pripravljen material za likovno delo. Če pa želite, lahko prinesete material, ki vam bolj ustreza s seboj.

Prepričani smo, da boste med enodnevnimi udeleženci kolonije tudi vi. Ta dan bo gotovo eden najlepših v desetletnem delu kolonije, zato vas z veseljem pričakujemo.

Vodstvo likovne kolonije
v Vuzenici

Jutri bo zaključek 10. koroške likovne kolonije v Vuzenici. Dese-tič se bodo zbrali mladi in likovno ustvarjali, kot ste to delali v koloniji, katere ste se udeležili tudi vi. Pomembnost srečanja letos bo v njegovem jubileju. Zaradi praznovanja jubileja je odbor kolonije sklenil pripraviti nekatere spremlja-

VRTNARSTVO

Zofija Ules

● POVRTNINA
● ROŽE
● ŠOPKI (BUKETI)
● VENCI

PLIBERK - BLEIBURG

ŠPORTNI VESTNIK

Grabštanj - SAK 1:0

Kot že teden poprej je tudi tokrat slovenski atletski klub izgubil tekmo z 1:0. Čeprav je bil nasprotnik vse prej kot močan, slovenski nogometaši niso bili v stanju, da bi odnesli vsaj eno točko iz Grabštana.

V prvem polčasu je bila tekma s strani Slovenskega atletskega kluba zadovoljiva. Moštvo si je pripravilo nekaj dobrih priložnosti, ki jih pa napadalci niso mogli izkoristiti. V drugem polčasu pa so izostale možnosti za zadetke in SAK se je spoprijaznil z mislijo, da bo odnesel vsaj eno točko. Toda minuto pred koncem je nasprotnik zabil zmagovalni gol. Na tem mestu pa je treba omeniti, da je nasprotnik že enkrat poprej zadel le vratnico.

Najboljši del moštva SAK-a je bila obramba, posebno še vratar Darko Ahlin, ki je nekajkrat branil in ekstremno in tako obvaroval SAK še hujšega poraza. Zaradi poškodbe pa nista mogla igrati Babšek in Fera, zamenjala sta jih Pavel Zablatnik ter Hribar. Že tako in tako slabo vigrana ekipa v teku igre nikoli ni našla poti do organizirane tekme (spremembe v postavi pa so to še pospeševale), kar velja povsem za vezno in napadalno linijo. Za bodoče pa upamo, da bo SAK spet našel k svoji igri in si tako pridobil spet samozavesti, ki jo je v zadnjih tekmah zgubil.

Postava: Ahlin; Hribar, Sommeregger, Woschitz, Pandel; Kreutz, P. Zablatnik, G. Zablatnik, Luschnig (Zdouc), Hobel, Drnovšek.

„POD 23“

Ekipa „pod 23“ je premagala istoletnike iz Grabštana z 1:0. Edini gol v tej tekmi je dal Schnel iz najkrajše distance. Bala je to druga zmaga za mlado ekipo v tem prvenstvu.

SELE - BISTRICA 2:0

Tradicionalni derbi se je končal z zasluženim zmago domačinov, ki so prvič nastopali v tem prvenstvu. Že kar ob začetku tekme je po težki napaki nasprotnikove obrambe Doujak prvič zatresel mrežo. Isti igralec pa je nekaj minut pred koncem poskrbel za končni izid 2:0.

POZORNOST!

Za mod. DACIA 1300 LS
samo šil. **59.990**

Če pa vzamete Dacia 1300 LS
s seboj v Jugoslavijo, vas
stane Dacia 1300

samo šil. **45.000**

Če se zanimate, se za po-
trebne informacije obrnite na
tovariša Štefanoviča, telefon
23 83 88 (Dunaj).

RAINER

Kfz-Handelsgesellschaft m. b. H.
1220 Wien, Donaustadstr. 37

OBVESTILO

Pokojninska zavarovalnica za de-
lavce (Pensionsversicherungs-
anstalt der Arbeiter) sporoča, da ima
v mesecu septembru sledeče urad-
ne dneve:

Šmohor 300, občinska hiša
1. sept. od 8. do 12. ure

Beljak, Kaiser-Josef-Platz 1
Delavska zbornica

9. sept. od 8. do 12. ure
23. sept. od 8. do 12. ure

Velikovec, Hauptplatz 2

3. sept. od 8. do 12. ure
Labot 65, občinska hiša

19. sept. od 8. do 12. ure

SLOVENSKI ATLETSKI KLUB

vabi na prvenstvene tekme

SAK - Kotmaravas

ob 17.00 uri

SAK „pod 23“ - Kotmaravas „pod 23“
ki bodo v nedeljo 31. avgusta na nogometnem igrišču KACA

SAK šolarji - Pošta šolarji
na nogometnem igrišču v GLOBASNICI (31. avgusta)

Tekme SAK ml. ne bo, ker je Pošta razpustila mladinsko
moštvo.

Navijači prisrčno vabljeni!

Zveza slovenske mladine Pli-
berk prireja

Plesni tečaj za začetnike

vodi: Gregor Krištof

začetek: prvi teden oktobra

cena: 350 šilingov

prijave: v Posojilnici Pliberk

Avstrijsko-jugoslovansko društvo, deželna skupina Koroške pri-
reja ob svoji 25-letnici obstoja

izlet z letalom v Dubrovnik

v času od 3. do 5. oktobra 1980

Društvo bo nudilo bogat in pester spored z bivanjem v hotelu
1A kategorije. Cena bo znašala 2.890 šilingov.

Rezervacije za izlet oz. polet, ki bo izveden z modernim reakti-
vnim letalom, sprejema samo deželna skupina Koroške z naslo-
vom: Österreichisch-jugoslawische Gesellschaft, 9020 Klagen-
furt, Theatergasse 4 ali 9021 Klagenfurt, Postfach 134.
Prijave: do 5. septembra 1980

RADIO — TELEVIZIJA

SLOVENSKE ODDAJE RADIO CELOVEC

PETEK, 29. 8.: 14.10 Koroški obzornik —
Kar po domače (Mojstri govornice besede: Ludmila Hasler).

SOBOTA, 30. 8.: 9.45 Od pesmi do pesmi
— od srca do srca.

NEDELJA, 31. 8.: 7.05 Duhovni nagovor —
Naj pesmica naša darilo vam bo.

PONEDELJEK, 1. 9.: 14.10 Koroški obzornik
— Glasbena skrinjica.

TOREK, 2. 9.: 9.30 Za našo vas — 14.10
Koroški obzornik — Otroci, poslušajte! —
Mladina poje in igra.

SREDA, 3. 9.: 14.10 Koroški obzornik —
Ljudske pesmi — Cerkev in svet.

ČETRTEK, 4. 9.: 14.10 Koroški obzornik —
Družinski magazin.

ja — 22.00 V znamenju — 22.15 Kulturne
diagonale.

TOREK, 2. 9.: 17.15 Poročila — 17.20 Co-
largo! — 17.35 Jugoslovanski narodi v
pesmi in plesu — 18.30 Obzornik — 18.40
Po sledih napredka — 19.15 Risanka —
19.20 Cikcak — 19.26 Zrna do zrna — 19.30
Dnevnik — 19.55 Propagandna oddaja —
20.00 Vzponi in zatikanja — 20.50 Propa-
gandna oddaja — 20.55 Bernice se postrže
— 21.40 V znamenju — 21.55 Iz koncert-
nih dvoran.

SREDA, 3. 9.: 17.30 Poročila — 17.35 Z be-
sedo in sliko: Neža Maver: Kostanjev
škratek — 17.45 Velike razstave — 18.10
Naša pesem 80 — 18.45 Obzornik — 19.00
Ne prezrite — 19.15 Risanka — 19.20 Cikcak
— 19.26 Zrna do zrna — 19.30 Dnevnik —
19.55 Propagandna oddaja — 20.00 Repor-
taža pred oddajo igre brez meja — 20.05
Cobourg: Igre brez meja — 21.30 Majhne
skrivnosti velikih kuharskih mojstrov —
21.35 V znamenju — 21.50 Roža iz Portoroža.

ČETRTEK, 4. 9.: 17.05 Poročila — 17.10 Zgo-
dovina pomorstva — 18.00 Tehnica za na-
tanočno tehtanje — 18.30 Obzornik — 18.40
Na sedmi stezi — 19.15 Risanka — 19.20
Cikcak — 19.24 Zrna do zrna — 19.30 Dnev-
nik — 19.55 Propagandna oddaja — 20.00
Film tedna: Mladi zmrujejo tudi poleti —
21.40 Propagandna oddaja — 21.45 V zna-
menju — 22.00 Jugoslovanski portreti: Zinka
Kunc.

JUGOSLAVIJA

PETEK, 29. 8.: 17.55 Poročila —
18.00 Leti, leti, pikapolo-
nica — 18.15 Družina Smola,
madžarska risana serija — 18.40 Obzornik —
18.50 Poje vam Majda Sepe — 19.15 Ri-
sanka — 19.20 Cikcak — 19.26 Zrna do zrna —
19.30 Dnevnik — 19.55 Propagandna od-
daja — 20.00 „Zemlja moja“, glasbena od-
daja — 21.00 Propagandna oddaja — 21.05
Blakovihi sedem, serijski film — 21.55 V
znamenju — 22.10 Nočni kino: 92 včeraj-
njih minut, švedski film.

SOBOTA, 30. 8.: 14.50 Poročila — 14.55 400-
letnica Lipice, prenos — 16.45 Rezerviran
čas — 17.00 Evropsko košarkarsko prven-
stvo za mlade — 18.30 Naš kraj — 18.45
Muppet show: Spike Milligan — 19.15 Zla-
ta plica — 19.20 Cikcak — 19.26 Zrna do zrna —
19.30 Dnevnik — 19.55 Propagandna
oddaja — 20.00 C. Dickens: Nicholas
Nickleby, TV nadaljevanka — 20.50 Pro-

Mešani pevski zbor „Pod-
juna“ Pliberk vabi pevce na
prvo vajo v petek, dne 5. sep-
tembra 1980 ob 20. uri v ljud-
ski šoli v Pliberku.

Pevci in novi pevci prisrč-
no vabljeni!

pagandna oddaja — 20.55 Zelo, ameriški
film — 23.00 Kažipot — 23.20 Poročila.

NEDELJA, 31. 8.: 9.25 Poročila — 9.30 Vi-
king Viki — 9.55 Ugrabljen — 10.20 Od vsa-
kega jutra raste dan — 10.50 Odpisani —
11.40 Kažipot — 12.00 Kmetijska oddaja —
13.00 Poročila — 14.55 400 let kobilarne
Lipice, prenos — 16.45 Poročila — 16.50 Av-
tomobilске dirke formule 1 za Veliko na-
grado Nizozemske — 17.15 Po feredži —
Beli dnevi — 17.55 Moja mala sinčica —
19.15 Risanka — 19.20 Cikcak — 19.26 Zrna
do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Propa-
gandna oddaja — 20.00 Beografska raz-
glednica 1920 — 21.40 Propagandna odda-
ja — 22.25 Nogomet Vojvodina: Crvena
zvezda — 22.55 športni pregled — 23.25
Poročila.

PONEDELJEK, 1. 9.: 17.20 Poročila — 17.25
Vrtec na obisku: Greste z nami v živalski
vrt — 17.40 Delaj z glavo — 18.05 Znanja
— neznana Jugoslavija — 18.35 Obzornik
— 18.45 Mladinska oddaja — 19.15 Risanka
— 19.20 Cikcak — 19.26 Zrna do zrna —
19.30 Dnevnik — 20.00 Lepa Vida, predstava
SNG Maribor — 21.55 Propagandna odda-

AVSTRIJA 1

PETEK, 29. 8.: 9.00 Za pred-
šolske otroke — 9.30 Instruk-
cija: angleščina — 9.45 In-
strukcija: latinščina — 10.00 TV kuhinja —
10.25 Klub seniorjev — 11.05 Ljubezen v
štirih — 15.00 Happy end v septembru —
16.50 Tiho veje veter — 17.00 Za predšolske
otroke — 17.25 Dobri prijatelji — 17.30 Hei-
di — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00
Panoptikum — 18.25 Pregled sporeda —
18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30
Čas v sliki — 20.15 Stari — 21.15 Modna
revija — 21.20 „Kuhinja plošč“ — 22.05
Reklama in šport — 22.20 Stari testament
— skupna baza za žide in kristjane.

SOBOTA, 30. 8.: 15.35 Moja hčerka živi na
Dunaju — 17.00 Jolly box — 17.30 Bil je ne-
koč... človek — 17.55 Otrokom za lahko
noč — 18.00 Dva krat sedem — 18.25 Daber
večer v soboto zeli Heinz Conrads — 19.00
Slike iz Avstrije in Južne Tirolske — 19.30
Čas v sliki in šport — 20.15 Umetniki leta
na koncertu — 21.50 šport — 22.10 Zabava
v ameriški TV — 23.10 Poročila.

NEDELJA, 31. 8.: 11.00 Ura tiska — 15.20
Tarzanova borba za življenje — 16.45 Li-
stoma v slikanici: mavrična dežela — 17.05
Bolek in Lolek — 17.15 Čebelica Maja —
17.40 Otrokom za lahko noč — 17.45 Klub
seniorjev — 18.25 Pregled sporeda — 18.30
Avstrijska ljudska glasba — 19.00 Slike iz
Avstrije — 19.30 Čas v sliki in šport —
20.15 Tragična poza v dvajsetih slikah —
23.20 Poročila in šport.

PONEDELJEK, 1. 9.: 9.00 Za predšolske
otroke — 9.30 Instrukcija: angleščina —
9.45 Instrukcija: latinščina — 10.00 Obisk
razstave — 10.30 Tarzanov boj za življenje
— 15.00 Netopir — 16.45 Islandske impres-
ije — 17.00 Za predšolske otroke — 17.30
Lassie — 17.55 Otrokom za lahko noč —
18.00 Živali pod vročim soncem — 18.25
Pregled sporeda — 18.30 Mi — 19.00 Slike
iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Po-
nedeljski šport — 21.05 Detektiv Rockford:
telefonski klic zadostuje — 21.50 šport —
22.20 Poročila.

TOREK, 2. 9.: 9.00 Za predšolske otroke

— 9.30 Instrukcija: angleščina — 9.45 In-
strukcija: latinščina — 10.00 Avstrijski iz-
najditelji — 10.30 Funny girl — 15.00 Ne-
stropno srce — 16.35 Golden silents ali, ko
so se slike učile leteti — 17.00 Za pred-
šolsko mladino — 17.25 Oddaja z miško —
17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Robi-
novo gnezdo — 18.25 Pregled sporeda —
18.30 Mi — 18.54 Pisani svet blaga — 19.00
Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15
Prizma — 21.00 Kriminalka — 22.10 Kako se
živi svoje življenje — 23.25 Poročila.

SREDA, 3. 9.: 9.00 Oddaja z miško —
9.30 Dežela in ljudje — 10.00 To so Firenze
— 10.30 Neustrašni uporniki — 15.00 Otro-
ški varuh — 16.35 Golden silents ali, ko
so se slike učile leteti — 17.00 Čarovnije
— čarovnije — 17.30 Moj stric z Matsa —
17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Flam-
bardi — 18.25 Pregled sporeda — 18.30 Mi
— 19.00 Slike iz Avstrije in Južne Tirolske
— 19.30 Čas v sliki — 20.15 Maigret — 21.45
Poročila.

ČETRTEK, 4. 9.: 9.00 Za predšolske otroke
— 9.30 Instrukcija: angleščina — 9.45 In-
strukcija: latinščina — 10.00 Tassilo III. —

Slovensko planinsko društvo
Celovec vabi člane in prija-
telje društva na

DELOVNO AKCIJO

v soboto 6. in nedeljo 7. sep-
tembra 1980 na Bleščeči pla-
nini

Pričetek akcije ob 9. uri do-
poldne Prisrčno vabljeni!

10.30 Naj to stori Afonija — 15.00 Kraljica
plesu — 16.25 Spotlight — 17.00 Za pred-
šolske otroke — 17.30 Pet prijateljev —
17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Pro-
sim k mizi — 18.25 Pregled sporeda —
18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30
Čas v sliki — 20.15 Togotnež — 21.00 Wal-
ther ali propad pravice Stauferjev — 21.45
šport — 22.15 Poročila.

AVSTRIJA 2

PETEK, 29. 8.: 17.55 Pregled
sporeda — 18.00 Instrukcija:
angleščina — 18.15 Instrukci-
ja: latinščina — 18.30 Orientacija — 19.00
Vi želite, mi zaigramo — 19.30 Čas v sliki —
20.15 Portret — 21.05 Sandokan — 21.50
Deset pred deseto — 22.20 Zdravnik in
demon.

SOBOTA, 30. 8.: 15.10 Glasbeni pomenki
s Christianom Boescheem — 17.00 Wallon-
i — 17.45 O antikvitetah — 18.00 Dva krat
sedem — 18.25 Nogomet — 19.00 Trailer —
19.30 Čas v sliki — 19.50 Novo življenje
na starih izspališčih — 20.15 Kdo ima strah
pred Virginijo Woolf? — 22.25 Mercenarij
— vsi so se ga bali.

NEDELJA, 31. 8.: 13.55 Pregled sporeda —
14.00 športno popoved — 17.40 Dnevnik
pastirjevega psa — 18.30 Okay — 19.30 Čas
v sliki — 19.50 Tedenski pregled — 20.15
Funny girl — 22.34 Čisto navadna blaznost.
PONEDELJEK, 1. 9.: 17.55 Pregled sporeda —
18.00 Instrukcija: latinščina — 18.15 In-
strukcija: latinščina — 18.30 Bodoči moj-
stri — 19.00 Vzgoja — 19.30 Čas v sliki —
20.15 Jacques Offenbach — 21.05 25 let
televizije — 21.50 Deset pred deseto —
22.20 Vsak zase in bog proti vsem — 0.05
Poročila.

TOREK, 2. 9.: 17.55 Pregled sporeda —
18.00 Dežela in ljudje — 18.30 Smrtonosni
skok naprej — 19.15 Nova — 19.30 Čas v
sliki — 20.15 Kaj sem jaz? — 21.03 Medna-
rodni festival of country music — 21.50 De-
set pred deseto — 22.20 Klub 2.

Menjava denarja

Stanje v četrtek 28. avgusta 1980

Za 100 din dobite	41.— šil.
Za 100 din plačate	46.— šil.
Za 100 lir dobite	1.43 šil.
Za 100 lir plačate	1.52 šil.
Za 100 mark dobite	698.— šil.
Za 100 mark plačate	714.30 šil.

OBJAVA

Vodstvo strokovne šole za ženske poklice v Št. Jakobu v Rožu sporoča
vsem interesentkam, da bo

**jesenski sprejemi izpit za 1. razred
3-letne strokovne šole za ženske poklice**
v ponedeljek, 8. septembra 1980

Interesentke, ki so sprejemni izpit pozitivno opravile na kakšni tovrstni
nemški strokovni šoli, lahko prestopijo v našo šolo brez sprejemnega
izpita.

Prav tako je še možen vpis v

1-letno gospodinjstvo šolo

Prijave za sprejem so možne osebno v šolski pisarni, pisмено ali po
telefonu (0 42 53) 343.

Vodstvo šole